

เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ศาสนาของท่านผู้วิเศษ

ขึ้นข้างบนก็ลำบากแล้วเดี๋ยวนี้ จึงไม่ขึ้น ขึ้นก็เหมือนขึ้นภูเขาทั้งลูกนั่นแหละ เสียงก็ไม่ออก เสียงเป็นอย่างนี้แหละ เสียงไม่ออกกะวันนี้ เสียงหมดกำลัง พูดไม่ออก ต่อไปนี้มันจะเทศน์ไม่ได้ละ นี่ก็เริ่มแล้ว เสียงแหบเสียงอะไรไป วันนี้ไม่สบายด้วย ตั้งแต่ตอนกลางคืนมา เมื่อเข้าฉันจึงหันเสร็จแล้วก็ไม่สบาย ปวดระบมหมดในร่างกายนี้ มันเป็นอย่างไรก็ไม่รู้เลยไปให้พระนวดเส้นที่หนองกอง เราก็กินยา ยาพาราเซตามอลที่อยู่แต่ลิ้มฉัน สำหรับเรื่องหยุดเรื่องยากกับผมนี้ไม่ได้เรื่องละ มันเคยฟัดกันมาตั้งแต่ออกปฏิบัติ ยาเม็ดเดียวไม่เคยติดตัวเลย เวลาเป็นมานี้เอา เอากินเลย เวลาเป็นไขมันเอาไขมาจากไหน เวลามันหาย มันจะเอาความหายมาจากไหน มันก็อยู่ในกายอันเดียวกันนี้ ทีนี้ก็ขัดกันเลย เอากำลังใจสู้

กำลังใจนี้สำคัญมาก มันจะหนักขนาดไหนร่างกาย ใจไม่หวั่นนี้ข้ามไปได้ๆ เป็นอย่างนั้นละ เวลาอยู่หนองผืนนีสัยมันก็เป็นอย่างนั้นด้วย เวลาเจ็บไข้ พ่อแม่ครูอาจารย์ให้พระเอายามาให้ฉันเม็ดหนึ่ง เรากำลังนอนไข้อยู่แคร่เล็กๆ ในป่า เอามาให้ฉัน ไม่ฉัน บอกฉันเลย คงไม่เสียความเคารพในครูบาอาจารย์ทั้งหลาย เพราะเราเคารพธรรม ธรรมครูบาอาจารย์ทั้งหลายก็กราบอยู่แล้ว นั่นเอาตรงนั้นนะ บอกไม่ฉันว่าฉัน นั่นละเอาธรรมเข้าว่าเลย การต่อสู้กันเป็นธรรม ท่านให้พระเอยามาให้ฉัน เรบอกไม่ฉัน พระท่านก็ถือกลับไปถือกลับไปถึงท่านแล้ว สักเดียวท่านมาเองนะ

พอมานี้ป๊อบ ไหนเป็นยังงี้ไข่นะ ท่านว่าฉัน ขบขันดิ้นะ มันเป็นอย่างงี้ไข่นั้นนะ มันจะไม่ยอมฟังยาเขียวหรือ ท่านพูดมีลักษณะแปลกๆ อยู่นะ ไข่นั้นหลายทั่วโลกเขาฟังยากกันทำไมไข่นั้นมันจะไม่ฟังยาเขียว เอ้า ปู้บๆ เอายามาให้เราเม็ดหนึ่ง เอาเลยเดี๋ยวนี้ หายเดี๋ยวนี้แหละ ยานี้ยาเทวดาสู้ไม่ได้ นั่นเห็นไหมเวลาท่านจะพูด เอา ยานี้ยาเทวดาสู้ไม่ได้ ฉันเดี๋ยวนี้ หายเดี๋ยวนี้เลย ยื่นเข้ามา ก็ความเคารพครูบาอาจารย์ เราก็ต้องฉันให้

พอฉันเสร็จแล้วทั้งท่านทั้งเราไม่เคยถามถึงว่า ยาฉันแล้วเป็นยังงี้ เราก็ไม่เคยพูดถึง จนกระทั่งปานนี้ เป็นยังงั้นละ เพราะท่านรู้นิสัยเรา เอาจริงนี่นะ ไม่ได้ธรรมดา ทำอะไรเอาจริงเอาจังทุกอย่าง ไม่เหลาะแหละ ความเหลาะแหละไม่ใช่ธรรม คือกิเลสทั้งนั้น ความจริงจังในอรรถในธรรม ถึงขั้นที่ควรจะเป็นขนาดไหน เอ้า ทุ่มกันลงไปๆ เรียกว่าผู้ปฏิบัติธรรม

วันนี้เสียงไม่ออกนะ มันเป็นอะไรก็ไม่รู้แหละ วันนี้ก็เป็นวันเข้าพรรษา พระที่อยู่ในที่ต่างๆ ขอให้พากันตั้งอกตั้งใจ เมืองไทยเราเป็นเมืองพุทธศาสนา ไม่เหมือนเมืองทั้งหลาย พุทธศาสนาในโลกนี้มีศาสนาเดียว พุดตามเหตุตามผล ตามหลักความจริง ไม่ได้ถูกเหยียดหยามศาสนาใด พุดด้วยการพิสูจน์ปฏิบัติตาม เป็นที่ยอมรับแล้วว่าเป็นศาสนาพุทธ คือยังผู้ที่บำเพ็ญตามและปฏิบัตินั้นตามให้ถึงความพ้นทุกข์ และรู้ได้จริงๆ จึงเรียกว่าพุทธศาสนา ศาสนาของท่านผู้รู้ ท่านผู้รู้ก็คือองค์ศาสดา เป็นผู้สิ้นกิเลสโดยสิ้นเชิง ไม่มีอะไรเหลือในพระทัยแล้วนำธรรมมาสอนโลก ศาสนาเหล่านั้นก็เป็นหลักธรรมชาติตามความจริงของเขา

ศาสนาใดก็มีแต่คลังกิเลสเป็นเจ้าของศาสนา ไม่ใช่คลังแห่งธรรมเป็นเจ้าของศาสนา ผู้เป็นคลังแห่งธรรมเป็นเจ้าของศาสนาก็คือพระพุทธเจ้าของเรา กิเลสแม้เม็ดหินเม็ดทรายไม่มีเลย มีแต่ธรรมล้วนๆ ในพระทัย การแสดงออกของพระพุทธเจ้าผู้สิ้นกิเลสแล้วจึงแสดงถูกต้องแม่นยำ ที่เรียกว่าสวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้ว ดังที่สวดกันอยู่ทุกวันนี้ว่า สวากขาโต ภควตา ธมฺโม เป็นต้น พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้วชอบแล้ว ไม่มีอะไรบกพร่อง เป็นธรรมที่สมบูรณ์แบบ ออกมาจากท่านผู้สมบูรณ์ในธรรมทั้งหลายแล้วคือพระพุทธเจ้า จึงมีศาสนาเดียว พุดตามหลักความจริง

นอกจากนั้นเจ้าของศาสนาเป็นคลังกิเลส คือเป็นคนมีกิเลสอยู่ เหมือนท่านๆ เราๆ การสอนจะไม่พ้นจากกิเลสที่จะนำหน้าๆ สอนต้นๆ เดาะๆ เกาหมัดไปอย่างนั้น หากความจริงไม่ได้ คือชอบใจอย่างไรก็สอนไปว่า สิ่งนั้นถูก สิ่งนี้ถูก ไม่ชอบใจก็ว่าสิ่งนั้นผิดไปอย่างนั้นก็ได้ เรื่องของกิเลสต้องเข้าตัวเองเสมอ ไม่ได้เข้าความจริงเหมือนธรรม

ธรรมเป็นหลักความจริง พระพุทธเจ้านี้แสดงเป็นหลักความจริง ไม่เอนไม่เอียงอคติไม่มี เป็นความจริงล้วนๆ จึงเป็นศาสนาชั้นเอก มีศาสนาเดียวในโลกนี้ ที่จะร้อนขนสัตว์โลกให้ได้หลุดพ้นจากทุกข์เป็นลำดับลำดับจากการบำเพ็ญของตน จะเป็นการให้ทานก็ดี การรักษาศีลก็ดี การเจริญเมตตาภาวนาก็ดี ล้วนแล้วตั้งแต่เป็นการบำเพ็ญความดีงามตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้าที่ทรงสั่งสอนไว้ด้วยความถูกต้องแล้ว ผู้ปฏิบัติก็ดำเนินตามนั้น เรียกว่าสวากขาตธรรม ทางสายนี้เป็นทางที่ถูกต้องแล้ว ตั้งแต่พินๆ จนกระทั่งถึงพระนิพพาน ไม่นอกเหนือไปจากทาง คือสวากขาตธรรมที่ตรัสไว้ชอบแล้วนี้ได้เลย

เรียกว่าศาสนาของท่านผู้รู้ ของท่านผู้วิเศษ ท่านสอนอย่างนั้น เราเป็นชาวพุทธนับว่ามีวาสนา ใครจะพบได้ง่ายๆ หรือเรื่องพุทธศาสนา ในโลกนี้ก็มีพุทธศาสนาแห่งเดียว การพุดทั้งนี้เราพุดตามหลักความจริง เลือกลงไปหาที่ไหน ท่านเหมือนเรา เราเหมือน

ท่าน เป็นอย่างนั้นละ แต่พุทธศาสนาเราไม่ได้เหมือน เพราะฉะนั้นในสามแดนโลกธาตุนี้ บรรดาสัตว์ทั้งหลายถึงยอมกราบพระพุทธเจ้า กราบธรรมของพระพุทธเจ้าได้สนิทจิตใจ ตลอดมาตั้งกัปตั้งกัลป์ แม้พระพุทธเจ้าพระองค์ใด จะมาตรัสรู้ก็ตรัสรู้แบบเดียวกัน คือฆ่า ฟันกิเลสให้ขาดสะบั้นลงจากพระทัย กลายเป็นใจที่บริสุทธิ์หลุดพ้น เป็นโลกวิทู รู้แจ้งทั้ง โลกนอกโลกใน โลกคนโลกผี โลกนรกอเวจี โลกสวรรค์ชั้นพรหม จนกระทั่งถึงพระ นิพพาน ไม่มีปิดบังลี้ลับในพระทัยที่ทรงหยั่งทราบแล้วเลย จึงเรียกว่าพุทธศาสนานี้เป็น ศาสนาโลกวิทู รู้แจ้งโลกนอกโลกในหมด

ไม่มีโลกไหนที่จะปิดบังลี้ลับ พระญาณของพระองค์ไม่ให้หยั่งทราบได้ หยั่งทราบได้ ทั้งนั้น แม้นรกอเวจีที่สัตว์ทั้งหลายตกอยู่นั้น สัตว์มีกี่ประเภทในนรกหลุมหนึ่ง ๆ นั้น ใน หลุมหนึ่ง ๆ นั้นมีสัตว์จำนวนมากมายากายกอง ตัวเองก็ไม่ทราบว่าได้สร้างกรรมอันใด จึง ได้มาตกนรกหมกไหม้เช่นนี้ ไม่ว่าสัตว์นรกตัวใด ในนรกหลุมใด ไม่มีสัตว์นรกรายใดเลยที่ จะทราบได้ในกรรมของตน ว่าได้ทำกรรมนั้นไว้ ๆ จึงได้มาตกนรกหลุมต่าง ๆ กัน เสวยทุกข์ ทรมาณหนักเบาต่างกันอย่างไร ไม่มีใครทราบ แต่พระพุทธเจ้าทรงทราบได้ตลอดทั่วถึง ใน สัตว์แต่ละราย ๆ ได้สร้างกรรมอะไรไว้ ๆ หนักเบาเล็กน้อยเพียงไร พระพุทธเจ้าทรงหยั่ง ทราบด้วยพระญาณหมด ไม่มีคำว่ามาลี้ลับต่อพระญาณหยั่งทราบของพระพุทธเจ้าได้ เลย จึงสมควรอย่างยิ่ง ที่เป็นศาสดาเอกของโลก

การพูดถึงเรื่องนรก เราพูดเพียงย่อ ๆ เป็นเอกเทศ นรกหลุมใดก็ตาม สัตว์นรกราย ใดก็ตาม ที่พระพุทธเจ้าจะไม่ทรงทราบสาเหตุแห่งกรรมที่เขาทำกันมา ๆ มากน้อยนั้น ไม่มี ทรงทราบตลอดทั่วถึง แม้แดนสวรรค์พรหมโลกจนขึ้นถึงนิพพานก็เช่นเดียวกัน ทรงทราบ ตลอดทั่วถึง ว่าเทวบุตรเทวดา เหล่านี้อยู่ชั้นนั้น ๆ จนถึงพรหมโลก ว่าได้สร้างกรรมดี ประการใดบ้าง ถึงได้มาเสวยสมบัติอยู่บนสวรรค์ชั้นต่าง ๆ กัน นี้ก็ทรงทราบโดยละเอียด ทั่วถึง ตามกรรมของวาสนาของผู้ที่สร้างมา

เช่นอย่างไปสวรรค์ เอา ชั้นนี้ มีบุญกรรมได้เพียงเท่านี้ ชั้นนั้น ๆ แล้วผู้เสวยสมบัติ ของตนตามอำนาจวาสนาบุญญาภิสมภารที่ตนได้สร้างเอาไว้ นั่น มากน้อยเพียงไร พระพุทธเจ้าทรงหยั่งทราบตลอดทั่วถึง สวรรค์ชั้น ๑ ชั้น ๒ ชั้น ๓ จนกระทั่งพรหมโลก ๑๖ ชั้น เป็นชั้นใดที่พระพุทธเจ้าจะไม่ทรงทราบของพวกเทพทั้งหลายเหล่านั้น ว่าได้ สร้างกรรมอะไรไว้ จึงต้องมาเสวยต่าง ๆ กันอย่างนี้ แม้สวรรค์พรหมโลกการเสวยกรรมก็ ต่างกัน หนักเบาต่างกัน เช่นจาตุมฯ เป็นชั้นหนึ่งของพวกเทพ ชั้นปรนิมมิตวสวัตดีเป็นชั้น สูงสุดของเทวดา วาสนาสูงสุดในชั้นนั้น ก็ได้ไปอยู่ในชั้นตั้งแต่ จาตุมฯ ขึ้นไปหาปรนิมมิตว

สวัตติ ชั้นที่ ๖ เหมือนกันหมด จะนอกเหนือไป ขำร้วขำรว ขำมสวรรค์ชั้นนั้นชั้นนี้ ไปเกิดตามความต้องการของตนอย่างนั้นไม่ได้ เพราะกรรมเป็นผู้พาไป กรรมเป็นผู้พาเกิด

ท่านจึงสอนไว้ว่า นตฺถิ กมฺมสมฺมํ พลํ ไม่มีอำนาจบาปใดที่จะมีอำนาจมากเหนือกรรมดี กรรมชั่วนี้ไปได้เลย ใครจะทำกรรมชนิดใดก็ตาม อำนาจแห่งกรรมจะปกครองหรือบังคับไว้ได้ทุก ๆ กรรม ไม่เหนืออำนาจแห่งกรรมนี้ไปได้ ด้วยเหตุนี้ท่านจึงสอนให้สร้างคุณงามความดี ให้ละสิ่งที่ไม่ดีทั้งหลาย ตั้งใจสั่งสมคุณงามความดีให้เกิดมีแก่ตน แล้วตั้งใจละสิ่งชั่วช้าลามกซึ่งเป็นภัยแก่ผู้สร้างผู้ทำนั้นแหละ เหมือน ๆ กันกับสร้างความดี ผู้นี้เมื่อเป็นเช่นนั้นก็ได้ไปสู่ทางความดี

ความดีก็มีหลายชั้นหลายภูมิ ความดีในสวรรค์ชั้นนี้กับพวกเทพทั้งหลายชั้นนี้ พอเหมาะพอดีกับเทพรายนั้น ๆ ที่จะไปเสวยสมบัติในกรรมของตนอยู่ในสวรรค์ชั้นนั้น ๆ จนกระทั่งถึงสวรรค์ชั้นที่ ๖ จากนั้นไปถึงพรหมโลกก็เหมือนกัน พวกท้าวมหาพรหมทั้งหลาย พรหมทั้งหลายก็เป็นผู้สร้างความดีงามมาเช่นเดียวกันหมด จะต้องไปเกิดในสถานที่เหมาะสมกับกรรม ผลแห่งกรรมของตนที่สร้างเอาไว้เล็กน้อย จะก้าวก้าวกันไม่ได้ จึงเรียกว่าธรรมไม่ลำเอียง กรรมไม่ลำเอียง ใครทำได้มากน้อยเพียงไร ก็เป็นกรรมของผู้ทำนั้น ดีก็ตามชั่วก็ตาม ก็ชื่อว่าได้ทำลงไปแล้ว แล้วกรรมนั้นจะตามให้ผล

ท่านจึงสอนให้ละกรรมชั่ว ระมัดระวังกรรมชั่ว เพราะทำลงไปแล้ว เป็นภัยแก่เราเอง การทำชั่วก็คือทำลายตัวเราเอง การทำดีก็คือบำรุงส่งเสริมตัวเราเอง เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ผลก็ได้ต่าง ๆ กันไป ไม่ใช่จะไปเกิดลอย ๆ พวกตกนรกก็ตกอย่างลอย ๆ ไม่มีฝั่งมีฝาย ไม่มีเหตุมีผล ไม่มีสักขีพยานแห่งการทำของตน แต่อยู่ ๆ แล้วก็ไปตกนรกเอาเฉย ๆ นี่ไม่มีในคตินิธรรมของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ที่สอนไว้แล้วด้วยความถูกต้อง ท่านสอนไว้ตามหลักความเป็นจริง ใครจะจำได้ก็ตามไม่ได้ก็ตาม การทำลงไปแล้วเป็นอันว่าทำทั้งดีทั้งชั่วเหมือนกันหมด ผู้ทำจึงต้องระมัดระวังรักษาให้ดี

เราเกิดมาแดนพุทธศาสนานี้ นับว่าเรามีวาสนามากแล้ว มีทั้งเพศของพระ มีทั้งเพศของฆราวาสที่อาศัยความร่วมมือกันและกัน เพราะฉะนั้นพุทธศาสนาจึงให้ความร่วมมือแก่โลก เช่น ชาวบ้านเขามีพระ พระบวชเข้ามาในพระพุทธศาสนา พระที่จะให้ความร่วมมือแก่โลกต้องเป็นผู้ปฏิบัติให้ความร่วมมือแก่ตน ความอบอุ่นแก่ตน ด้วยการสร้างคุณงามความดี เริ่มตั้งแต่ศีล สมาธิ ปัญญา ขึ้นไปโดยลำดับ นี่คือการสร้างความดีแก่ตน ให้เป็นความอบอุ่น อยู่ที่ไหนก็ตาม ศีลก็ดี สมาธิก็ดี ปัญญาที่ดี จนกระทั่งศรัทธา วิมุตติ แล้วก็เรียกว่าธรรมเข้าไปอีก

ธรรมจะเป็นสมถธรรม วิปัสณาธรรม รวมแล้วเรียกว่า พระธรรมวินัย พระวินัยก็คือศาสดาองค์เอกๆ พระธรรมก็คือศาสดาองค์เอก ศาสดาองค์เอกทั้ง ๒ ประเภทนี้แล ที่เป็นที่ยึดพึ่งเป็นพึ่งตายของพระ ของฆราวาสเรา เฉพาะอย่างยิ่งพูดถึงพระ ผู้บวชเข้ามามุ่งต่อมรรคผลนิพพานอย่างสูงสุด เมื่อบวชเข้ามาแล้วก็ให้ตั้งหน้าตั้งตารักษาศีลรักษาธรรมของตนให้ดี ชีวิตจะขาดไปก็ขอให้ขาดไป เขาไม่มีศีล เขาก็ตายได้เช่นเดียวกับเรา เรามีศีลมีธรรม จะไปกลัวตายด้วยการสร้างความดีนี้ได้ยังไง เราต้องตั้งใจปฏิบัติ

ศีลมีอยู่กับผู้ใด นั่นแหละคือศาสดาองค์เอกอยู่กับองค์นั้น ศीलก็คือพระวินัย พระวินัยก็คือองค์ศาสดา ธรรมก็ตั้งแต่ สมถธรรม วิปัสณาธรรมขึ้นไป เริ่มตั้งแต่ พุทโธ ธัมโม สังโฆ เรานามาบริกรรมเหล่านี้เรียกว่าธรรมทั้งนั้น จนเป็นผลขึ้นมาให้เกิดความสงบใจ จากนั้นก็เป็นสมาธิจิตใจแน่วหนามั่นคง เป็นวิปัสณาทางด้านปัญญา ความคิดความอ่าน แก่กล้าสามารถ พิจารณาค้นสกลกายทั้งตัวเขาตัวเรา รวมแล้วค้นทั้งโลกธาตุ ในโลก อนิจจัง ทุกขัง อนตตา นี่มันมีครบถ้วน เราพิจารณาสีงเหล่านี้ให้ครบถ้วน เพราะเรายึดถือสิ่งเหล่านี้เต็มหัวใจเรา

เมื่อต่างคนต่างพิจารณาสีงเหล่านี้ เฉพาะอย่างยิ่งตั้งอุปชฌาย์ท่านมอบให้ว่า เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ นี้ละเป็นภูเขา หนายิ่งกว่าภูเขาทั้งลูกเสียอีก ภูเขาทั้งลูกเขายังทำลายให้แตกกระจาย เอามาทำประโยชน์ เช่นถนนหนทาง หรือสิ่งต่างๆ ได้ตามความต้องการ ใครทำลายได้ภูเขา แต่ภูเขาภูเขาไม่มีใครสนใจทำลาย มีแต่ส่งเสริมขึ้นมา ให้สวยให้งาม ให้มีความแน่วหนามั่นคง อนิจจังเต็มหัวอยู่ก็ไม่ได้ว่าจะจะเป็นจะตายอะไร ประหนึ่งว่าไม่มีป่าช้า คนหูหนวกตาบอดเป็นอย่างนั้น ไม่มองอรรถมอธรรม เพราะฉะนั้นท่านจึงให้สอนสีงเหล่านี้ให้เป็นอุบายของสติปัญญา

สมถธรรม เมื่อจิตยังไม่ได้รับความสงบ เราจะเจริญกรรมฐาน ๕ คือ เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ นี้เป็นคำบริกรรม เพื่อเป็นสมถธรรม ได้ทุกคำได้ทุกบท ในเกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ เมื่อมีจิตสงบแล้ว เราจะนำกรรมฐานทั้ง ๕ คือ เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ มาเป็นหินลับปัญญา เอาเกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ นี้ละเป็นหินลับปัญญา พินิจพิจารณากลับไปกลับมา ข้างบนข้างล่าง ด้านขวางสถานกลาง ตลอดทั่วถึงในสกลกายของเขของเรา แล้วจิตของเราก็จะสว่างไสวขึ้นมา อารมณ์มีเกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ เป็นต้น จึงเป็นได้ทั้งสมถะ เป็นได้ทั้งวิปัสณา

ในเบื้องต้นก็อาศัยกรรมฐาน ๕ นี้เป็นสมถะเครื่องกล่อมใจ ให้ใจได้อาศัยกรรมฐาน ๕ นี้ บทใดตามแต่เจ้าของจะชอบใจ พิจารณามันจะซึมซาบไปหมด ทั้ง ๕ อย่าง หรือซึม

ซาบตลอดทั่วถึงในสกลกายเรานี้ ก็เป็นกรรมฐานด้วยกัน ก็ให้พิจารณาสิ่งเหล่านี้ไป จนใจ มีความสงบร่มเย็นๆ ไปโดยลำดับ เมื่อร่มเย็น จิตมีฐานแห่งความสงบ และค่อยก้าวขึ้นสู่สมาธิ สมควรแก่ทางด้านปัญญาแล้ว ก็เอากรรมฐานทั้ง ๕ นี้ละ เกสา โลมา นขา ทันทา ตโจ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น กระดูก ตับ ไต ไข่มุม อาหารใหม่ อาหารเก่า เต็มสรรพางค์ร่างกาย นี้แยกออกมาเป็นวิปัสสนา คลี่คลายดูให้เห็นชัดเจน

สิ่งเหล่านี้ในตัวของเรา มีอะไรที่มีความสะอาดสวยงาม ที่น่าติดพัน น่ารักใคร่ชอบใจ มันมีตรึงไหน ตั้งแต่ผิวหนังก็ยังมิใช่โคล เป็นเหี่ยวเป็นขี้โคล เริ่มแล้วตั้งแต่นี้ เข้าไปลึกเท่าไรก็ยังมีตั้งแต่ส้วมแต่ถ่านของปฏิภูลเต็มตัวมนุษย์เรา แล้วเอามนุษย์นี้อวดใครว่า เป็นความสะอาด เป็นคนสะอาด มันเหมือนๆ กันกับสัตว์ทั้งหลายทั่วๆ ไป แต่สัตว์ทั้งหลายเขายังไม่มีความสามารถที่จะคลี่คลายสิ่งเหล่านี้ ให้มาเป็นประโยชน์ทางด้านสติปัญญา เพื่อคุณธรรมขั้นสูงขึ้นไปเท่านั้น ท่านจึงไม่ได้กล่าวถึงสัตว์ ท่านมากกล่าวถึงผู้ที่มีงมงันต่อแดนมรรคผลนิพพาน เช่น นักบวชเรา ยกเกสา โลมา นี้ให้เลย เอานี้ละสนามรบกับกิเลส อยู่ที่ตรงนี้

เกสา โลมา นขา ทันทา ตโจ นี้ภูเขาลูกใหญ่โตที่สุด อะไรจะมาทำลายภูเขาลูกนี้ไม่ได้ นอกจากธรรม มีสติปัญญาธรรม เป็นต้นเท่านั้น ด้วยความเพียรเป็นเครื่องหนุนความอดความทน ความอุตสาหะพยายาม เป็นเครื่องหนุนกันๆ มีสติปัญญาเป็นเครื่องพาก้าวเดินนี้เท่านั้น เมื่อคลี่คลายไปหลายครั้งหลายหน สิ่งเหล่านี้ที่เคยเป็นอารมณ์แห่งสมณะคือทำให้สงบ อิมอารมณ์ ไม่แส่ส่ายไปแล้ว ก็นำความสงบนี้ไปทำงานทางด้านปัญญา คลี่คลายดู ขน ผม เล็บ ฟัน นี้แหละ แต่ก่อนเราบริกรรมให้เป็นความสงบ ที่นี้คลี่คลายสิ่งเหล่านี้ออกให้เป็นทางด้านปัญญา เอาตั้งแต่ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น กระดูก ทะลุเข้าไปหมด

ในสกลกายนี้มีอะไรเป็นของสวยงาม ไม่มีอะไร ที่อยู่ที่อาศัย จะสะอาดสะอาดขนาดไหน ชัดถุกันด้วยอะไรก็ตาม ราคาราคาปลุกบ้านปลุกเรือนหลังหนึ่ง มันเท่าไรราคาของมัน เป็นกี่ล้านกี่ร้อยล้าน เอามาปลุกมาสร้างขึ้นแล้ว เพื่อป่าช้าผีดิบ เพื่อศพคนเป็นนี่ละไปอยู่ที่นั่น จะเป็นใครที่ไหนไป ตัวของเราจะเป็นเจ้าของบ้านเจ้าของเรือน ตัวนี้คือตัวสกปรก บ้านเรือนจะปลุกสร้างขึ้นสวยงามขนาดไหน ตกแต่งให้ดีขึ้นขนาดไหนก็ไม่พ้นความสกปรก ที่ร่างกายตัวสกปรกอันใหญ่หลวง ป่าช้าผีดิบ ซากดิบๆ นี้เข้าไปคละเคล้าทำลาย จึงต้องได้ชักได้ถู จึงต้องได้ชะได้ล้าง ชัดถุกันตลอดเวลา ย่นเข้ามาหาร่างกายอันนี้ ร่างกายอันนี้ก็คือ ซากผีดิบ ต้องชะต้องล้าง ต้องอาบต้องสรอง อยู่อย่างนั้นตลอด

แม้เสื้อผ้าอะไรที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับตนก็ต้องได้ซักได้ฟอกๆ ได้ชะได้ล้าง บ้านเรือนที่นอน หมอนมุ้ง ถ้าวางกายมนุษย์นี้เข้าไปเกี่ยวข้องกับอะไร สิ่งนั้นจะสะอาดขนาดไหนก็ตาม กลายเป็นของสกปรกไปตามๆ กันหมด ต้องถูกชะถูกล้าง เหมือนกันกับร่างกายตัวสกปรกนี้แหละ ท่านให้พิจารณาอย่างนี้ นี่ละการที่จะมาพิจารณาเพื่อจะปล่อยวางสิ่งเหล่านี้ อันเป็นภาระอย่างหนักอึ้งทีเดียว ภูเขาไม่ได้หนักเท่าภูเขานี้ละ ภูเขานี้หนักมาก แต่ไม่มีใครทำลาย มีพระพุทธเจ้าและสาวกทั้งหลายเท่านั้นเป็นผู้ทำลาย แดกกระจัดกระจาย ไม่มีชิ้นใดต่อกัน ว่าจะเป็สัตว์เป็นบุคคล เป็นเขาเป็นเรา เป็นหญิงเป็นชาย เป็นของสดสวยงดงาม พอจะยึดถือแบกกองทุกข์เข้ามาจากอุปาทานความถือสิ่งเหล่านี้ หมดไปโดยลำดับ

จนกระทั่งสิ่งเหล่านี้ขาดไปหมด ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ นี่ก็เป็นธาตุธรรมดา ก็คือธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ สติปัญญาแก่กล้าสามารถสลัดออกได้ ไม่มีอะไรเหลือภายในใจ จิตใจก็ยิ่งสว่างขึ้นเป็นลำดับ เริ่มต้นตั้งแต่ภาวณา เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ นี่เป็นคำบริกรรม จิตมีฐานสงบขึ้นมาแล้ว ก้าวเข้าสู่สมาธิ แน่นหนามั่นคงขึ้นไป ทีนี้ก็ออกปัญญาพิจารณาชะล้างสิ่งที่กล่าวมาแล้วนี้ มันสกปรกอยู่ตรงไหน สติปัญญาผ่านได้หมด ชะล้างได้หมด ไม่มีน้ำใดที่จะสะอาดสะอาดอัน มีความสามารถชำระล้างสิ่งที่สกปรก คือกิเลสนี้ได้เหมือนธรรม

สติธรรม ปัญญาธรรม ชะล้างเข้าไปได้หมด ชะล้างเข้าไปจนกระทั่งถึงขั้นจิตบริสุทธิ์ พุทโธเต็มดวง กิเลสคือความสกปรกขาดสะบั้นไปจากใจ กลายเป็นพุทธะขึ้นมาทั้งดวง นี้ละท่านว่าตรัสรู้ธรรม จากการชะล้างด้วยกรรมฐานของเราที่รับมาจากอุปัชฌาย์ว่า เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ ให้นำเอามาพินิจพิจารณา ตั้งอกตั้งใจทำ นี่เราพูดแต่เพียงย่อๆ ไม่พูดกว้างขวาง ทั้งธาตุขันธ์และเวล่ำเวลาจะไม่อำนวยการ สำคัญก็คือธาตุขันธ์ เรื่องเวล่ำเวลา อรรถธรรมนั้นพอพูดกันได้ แต่เรื่องธาตุขันธ์นี้อ่อนลงๆ ทุกวัน จึงพูดได้เพียงย่อๆ ขอให้ทุกๆ ท่าน ได้นำไปประพฤติปฏิบัติ

พระเราเท่านั้น เป็นผู้ที่จักตัดดวงเอามรรคผลนิพพานได้ก่อนผู้อื่นผู้ใด เพราะหน้าที่การงานไม่มี ประชาชนญาติโยมเขาผู้เป็นอุปถัมภ์อุปฐาก เลี้ยงดูตลอดทั่วถึง ไม่มีอะไรบกพร่อง ไม่ว่าที่อยู่ที่อาศัย สบง จีวร เครื่องใช้บริวารทั้งหลายนี้ มีเต็มบ้านเต็มเมือง ศรัทธาผู้ที่บริจาคก็มีเต็มบ้านเต็มเมือง เขาศรัทธาอยากถวาย แต่พระไปตีข้อมือเขาไม่ให้ เขาศรัทธา คือดูพระแล้วเหมือนเปรตเหมือนผี ไม่ได้เหมือนพระของศาสดา พระนี้กลายเป็นโจรเป็นมารเข้ามาแล้ว ปัจจุบันนี้เห็นได้อย่างชัดเจน บวชเข้ามาเอาพระเป็น

ผ้าเหลือง ไม่ว่าท่านว่าเรา พูดให้เสมอหน้ากันไปหมด แม้ที่สุดผู้เทศน์ก็ต้องถูกธรรมะเขก เหมือนกันนี่ละ เราเอาธรรมะมาเขกมาสับมาย่ำ มาชะมาล้าง

เวลาบวชเข้ามาแล้วแทนที่จะสั่งสมอรรถธรรม ชำระกิเลสให้สิ้นไปจากใจ ใจจะเป็นของสะอาด กลายเป็นผู้สั่งสม ได้ลาภได้ยศ สรรเสริญเยินยอ ทั้ง ๆ ที่พระพุทธเจ้าท่านสอนให้เสียสละหมด ผู้บวชนี้เป็นผู้เสียสละ นักเสียสละไม่มีใครเกิณนักบวช แม้ที่สุดพระราชามหากษัตริย์ และพระพุทธเจ้าของเรา พอเสด็จออกทรงผนวช สลัดหมดไม่ปรากฏเลยว่า พระพุทธเจ้าของเราเนี่ย ย้อนเข้าไปมีความอาลัยอาวรณ์อยู่กับสำนักพระราชวัง หรือความเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ตัดหมดไม่มีอะไรเหลือ เห็นแต่ธรรมทั้งแท่ง ที่เป็นธรรมอันประเสริฐเลิศเลอในพระทัยเท่านั้น จึงต้องพยายามไปบำเพ็ญ สละเป็นสละตาย

ลูกใครเมียใคร บริษัทบริวารของใคร ใครจะไม่รัก ใครจะไม่ห่วงใย สิทธิตระกูล กุมารท่านก็เป็นคนเหมือนเรา ท่านมีลูกมีเต้า มีหลานมีเหลน มีภรรยาสามีเช่นเดียวกับเรา ทำไมท่านสละได้ นั่นละหัวใจท่านเด็ด ท่านเด็ดต่อมรรคผลนิพพาน ซึ่งเป็นสมบัติอันล้ำค่า ยิ่งกว่าสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ ซึ่งเต็มไปด้วยกฏอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา อสุภะอสุภัง ส่วนธรรมอันนั้นไม่มี ท่านมุ่งต่อธรรมนั้น จึงได้อุตส่าห์พยายามออกไป สละหมด พระสละหมด ศากยบุตรเป็นอยุ่อย่างนั้น ปฏิบัติตนเพื่อละ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน มีสติเป็นเครื่องกำกับรักษา ศีลสมบุรณ์ตลอดเวลา เท่ากับตามเสด็จพระพุทธเจ้าอยู่ตลอดเวลา

อิริยาบถทั้ง ๔ คือ ยืนเดินนั่งนอน เว้นแต่หลับเท่านั้น เป็นผู้ตามเสด็จพระพุทธเจ้า ด้วยความมีสติ รักษาศีล รักษาธรรมของตนอยู่ตลอด ไม่ให้ห่างเหินจากนี้ ก็ชื่อว่าผู้ตามเสด็จพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าคือใคร ก็คือ พระธรรมและพระวินัย พระธรรมกับพระวินัยนั้นแล จะเป็นศาสดาของเธอทั้งหลายแทนเราตถาคตเมื่อเราตายไปแล้ว เมื่อใครเป็นผู้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติ ทั้งศีลทั้งธรรมให้สมบุรณ์ในจิตใจ ความประพฤติหน้าที่การงาน อยู่ในวงของสมณะ ที่จะบำรุงส่งเสริมจิตใจของตนให้ดีจากหน้าที่การงานนั้นๆ ผู้นั้นแลเป็นผู้ตามเสด็จพระพุทธเจ้าทุกฝีก้าว

พระพุทธเจ้าไม่ได้นิพพาน ก็ธรรมวินัยอยู่กับเรา นิพพานไปไหน ท่านประกาศหรือมอบให้แล้ว ว่าธรรมและวินัยนั้นแลเป็นครูเป็นอาจารย์ ก็คือสมบัติอันล้ำค่านี้นั้นแลเป็นครูเป็นอาจารย์ เป็นผู้จะแนะนำสั่งสอนท่านทั้งหลายแทนเราตถาคต เรายังก็มีแต่ร่างกระดูก เหมือนกับท่านทั้งหลายนั้นแหละ เอาของวิเศษวิโสอะไร สิ่งที่วิเศษวิโส เราตถาคตได้มอบให้แล้ว คือพระธรรมพระวินัย ให้ตั้งใจรักษาอยู่ที่ไหน อย่าปล่อยวางเรื่องศีลเรื่องธรรม จะเท่ากับตามเสด็จพระพุทธเจ้าตลอดเวลา หรือมีพระพุทธเจ้าติดตัวๆ พุทธิ ธมฺมํ สงฺฆํ

สรณั คจฺฉามิ ติดตัวตลอดเวลา จากการประพฤติปฏิบัติของเราที่ต่างหากนะ เป็นผู้ปฏิบัติดี นี่ละ พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ แล้วจากนั้นก็มรรคผลนิพพาน

เรื่องศีล เรื่องสมาธิ ปัญญา วิชชา วิมุตติ จะอยู่กับการประพฤติปฏิบัติปฏิบัติชอบของเรา แล้วรวมมาศาศตาที่อยู่ในตัวของเรา ตามเสด็จพระพุทธเจ้าตลอดเวลาด้วยความประพฤติดีงามของเรา จากศีล สมาธิ ปัญญา ก้าวเข้าไปๆ เรียกว่าตามเสด็จพระพุทธเจ้าด้วยความพากเพียร ไม่ละไม่ท้อไม่ถอย มีความขยันหมั่นเพียร พระพุทธเจ้าพาตายๆ พระพุทธเจ้าจะพาสัตว์ตถกนกรมีเราเป็นต้น เอา ให้ตก ศาสตาดองค์เอกสอนโลกให้ตกนรกที่ไหนมี มีแต่กิเลสนั้นละเป็นเครื่องหลอกดวงสัตว์โลก ให้ตกนรกหมกไหม้ตลอดมา เราเป็นลูกศิษย์ตถาคต มีแต่ชำระล้างออกไป

ทำให้สมชื่อสมนามของพระนะ เราบวชเป็นพระเป็นศากยบุตรมาแล้ว เช่นเดียวกับศากยบุตรในครั้งพุทธกาล คือลูกตถาคตเหมือนกันหมด ศีล สมาธิ ที่มอบให้ลูกให้เต้า มาเป็นมรดกอันเลิศเลอก็เหมือนกันหมด การประพฤติปฏิบัติของเราให้สมศักดิ์ศรีกับธรรมและศีลที่ท่านมอบให้แล้ว อย่าเอาความเลอะๆ เทอะๆ ไปคละเคล้าไปเหยียบย่ำทำลายศีลธรรม จะกลายเป็นพระเลอะๆ เทอะๆ พระกวนบ้านกวนเมือง พระสกปรก โดยอาศัยผ้าเหลืองคลุมหัว ยิ่งมียศมีลาภขึ้นมาในหัวใจแล้วสั่งสมกิเลสขึ้นเรื่อย แทนที่จะสละกิเลสทั้งหลาย สั่งสมธรรมขึ้นมา กลับกลายเป็นธรรมไม่มอง ธรรมไม่เหลียวแล หัวใจไม่มีธรรม มีตั้งแต่ความโลภ ราคะตัณหา เต็มอยู่ในหัวใจ แล้วความโกรธให้ได้สมใจ ไม่ได้สมใจใครมาขวางไม่ได้ฆ่าเลยๆ ฆ่าไม่ได้จ้างให้ไปฆ่า เห็นไหมพระสมัยปัจจุบันนี้ มี

เวลานี้พระเป็นมหาโจร พระอยู่ในกลางผ้าเหลืองนี้แหละ กลางพุทธศาสนาเป็นท่านเป็นเราหรือเป็นใคร สอนด้วยกันทั้งหมดอยู่เวลานี้ ไม่ได้สอนว่าคนนั้นไม่ดี คนนี้ไม่ดี ใครทำผิดเป็นแบบเดียวกันหมด พระพุทธเจ้าสอนให้ละ เดียวนี้มันสั่งสมทั้งนั้น ลาภก็ได้ ได้มากกว่าเพื่อน ทุกสิ่งทั้งลาภ ยศ สรรเสริญ เย็นยอ ให้ได้กว่าประชาชนเขา ซึ่งเขาไม่ได้ประกาศตนว่าเสียสละ อันนี้ประกาศตนว่าเป็นนักเสียสละแล้ว กลับกลายเป็นผู้สั่งสมสิ่งสกปรกโสภณทั้งหลายนี้เข้าสู่ตัวเสมอๆ ก็เป็นพระสกปรก พระทำลายชาติ ทำลายศาสนา บ้านเมืองจะไม่มีเหลือ แล้วประชาชนญาติโยมเขาจะกราบที่ไหน ไหว้ลงคอ ไหว้ไม่ลง

จะตั้งเป็นขนาดไหน จรวดดาวเทียม หมามันก็ไม่ไหว อย่าวว่าแต่มนุษย์จะไหวเลย ชั่วก็เห็นกันอยู่ที่นี่ เมื่อดีแล้วอยู่ที่ไหน ใครไหวไม่ไหว ใครนับถือไม่นับถือก็ตาม ธรรมกับเราเป็นอันเดียวกันแล้วมีความมอบอุ้นตลอดเวลา ให้ยึดข้อนี้ให้ดี อย่าไปเป็นบ้าโลกธรรมโลกธรรมคือ มีลาภ มียศ ได้ลาภ ได้ยศ มีแต่เสื่อมเสียไปทั้งนั้น ไม่เกิดประโยชน์อะไร อย่า

พากันติดกันดั้น ถ้าหากเป็นของดี พระพุทธเจ้าจะสั่งสอนแล้วว่า ลาก ยศ สรรเสริญ โลก ธรรม ๘ เอาเข้ามาให้เต็มหัวอก มันเผาคนให้ตกนรกทั้งเป็น นั้น พระพุทธเจ้าไม่ได้สอน เพราะกลัวศากยบุตรนี้จะตกนรกกันทั้งนั้น

ถึงขนาดนั้นมันยังป็นลงไป จะไปลงนรก ด้วยความโลภมาก ได้ลาภ ได้ยศ ได้ความ สรรเสริญเยินยอ ป็นเกลียวกันไป ลูกลี้ลูกกลน ไม่มีใครเกินพระที่มีความโลภมาก ไม่มองดู หน้าพระพุทธเจ้าเลย เขยิบหัวพระพุทธเจ้าไป ด้วยการฝ่าฝืนหลักธรรมหลักวินัย ธรรม วินัยไม่สนใจ แต่เรื่องกิเลสเอาได้วันยังค่ำ คินยังรุ่งที่เดียว นี่มันเสียมาก พระเรายังเลวลง ทุกวันนะ ใจเลวลงทุกวัน ๆ มีแต่ผ้าเหลือง ใครจะไปกราบได้ลงคอง่าย ๆ ถ้าความประพฤติ ไม่ดี ความประพฤติดีเจ้าของดีอยู่แล้ว ใครจะกราบไม่กราบไม่สำคัญ ไม่มีอะไรเลิศยิ่งกว่า ธรรมในใจของเรา ที่ประพฤติและสั่งสมอยู่ทุกวันนี้ อันนี้เป็นของเลิศ ไม่สนใจกับใครจะมา สรรเสริญเยินยอประการใด โลกธรรม ๘ เป็นสมบัติของโลก ส่วนธรรมนี้เป็นสมบัติของ สมณะเรา ได้เสียสละโลกธรรม ๘ มาแล้ว เข้ามาสั่งสมธรรมของเรา ให้ดิบให้ดีขึ้นไปโดย ลำดับ

ท่านกล่าวไว้ตั้งแต่ก่อนว่า พระที่ท่านไล่เข้าไปอยู่ในป่า ขณะที่บวชเสร็จแล้วว่า รุกข มูลเสนาสน์ นิสฺสหาย ปพฺพชฺชา ตตฺถ เต ยาวชิรํ อุตฺตสาโห กรณียโธ บรรพชาอุปสมบทแล้ว ให้ท่านทั้งหลายไปอยู่ในป่า ในเขา ตามถ้ำ เจ้ามผา ป่าช้า ป่ารกชัฏ ที่แจ้ง ลอมฟาง อัฟโ กาส อันเป็นที่สะอาด สะดวกสบาย โล่งโล่ง เพื่อประกอบความเพียร ปราศจากสิ่งรบกวน ทั้งหลาย ขอให้เธอทั้งหลายอุตสาห้อยู่และบำเพ็ญในสถานที่นั้นตลอดชีวิตเถิด

ทุกวันนี้บวช พระวาจານี้ก็ติดอุปชฌาย์มาทุกคน อุปชฌาย์ไม่สอนธรรมบทนี้ไม่ได้ เป็นธรรมที่เคร่งครัดมาก ถูกปลดอุปชฌาย์ ไม่สอนอนุศาสน์อันนี้แล้วอุปชฌาย์ไม่สมบูรณ์ แบบ อุปชฌาย์ปลอม ถึงตนไม่ชอบขนาดไหน โอวาทข้อนี้ต้องสอนตามพระพุทธเจ้า ที่ บังคับบัญชาไว้แล้วให้สอน ก็เป็นอย่างนั้นเห็นไหม แล้วไล่เข้าในป่าในเขา มันอยากไล่เข้า บ้าน หากกระดุกหมู กระดุกวัว กระดุกควาย ไล่เข้าหยาศหาลาภ หาความสรรเสริญเยินยอ ป็นหน้าป็นหลัง ป็นลมป็นแล้ง อรรถธรรมมันไม่สนใจ บวชเข้ามาป็นตั้งแต่หาโลกหา สงสาร ความสกปรกโสภม ส้วม ๆ ถาน ๆ ไปอย่างงั้น อรรถธรรมที่เลิศเลอไม่มองดู

นี่ละถ้าจิตใจต่ำแล้ว เอาผ้าเหลืองมาครอบสักร้อยฝืนมันก็ต่ำอยู่อย่างนั้น เอา ผ้าเหลืองครอบส้วมครอบถาน ครอบมูลครอบคูด ก็คือผ้าห่อมูลห่อคูด ไม่ได้เป็น ผ้าเหลืองห่อทองคำนะ เราจะให้เป็นผ้าเหลืองห่ออะไร เวลานี้ห่ออรรถห่อธรรม ห่อศีล สมานิ ปัญญา วิชชา วิมุตติ ห่อมรรคผลนิพพาน หรือจะห่อความโลภ ความโกรธ ราคะ

ตัณหานั้นหรือ ห่อตั้งแต่สิ่งที่เป็นสัวมเป็นถาน ที่พระพุทธเจ้ารับสั่งให้เสียสละๆ นั้นหรือ คิดดูซิ บรรดาภคัตริย์ในครั้งพุทธกาลเสด็จออกทรงผนวชนั้นไม่ว่าพระองค์ใด เป็นภคัตริย์ เป็นพระเจ้าแผ่นดิน พอสละออกมาบวชแล้วไม่มองดูเลย สกุกษัตริย์ไม่ทราบว่าเป็นอะไรๆ ไม่สนใจ มุ่งตั้งแต่อรรถแต่ธรรม แต่มรรคผลนิพพาน จนได้สำเร็จผลว่าเป็น สรณคจฺฉามิ ของเรา คือ สงฺขมฺ สรณฺ คจฺฉามิ คือท่านเหล่านี้เอง ท่านนักเสียสละ

เรามันนักสั่งสมจะเข้ากันได้ยังไง พระโอราตของพระพุทธเจ้าก็ไม่มี ความหมาย ไปมีความหมายแต่กิเลสพอกหัวพระไปเสียหมด ขอให้ท่านทั้งหลายจำให้ดีทุกคนๆ พระมาปฏิบัติอยู่ที่ไหนให้ตัวเองชุ่มเย็น ดูซิ เห็นใจประชาชนญาติโยมบ้างซิ เขาบวชไม่ได้ เราบวชได้ ตั้งบ้านตั้งเรือนที่ไหนเขาก็สร้างวัดสร้างวาขึ้นมา บ้านนอกบ้านนาที่ไหน เขาไม่ได้เบื่อหน่ายอดทนระอาใจกับพระเลย เขาถือเป็นหัวใจของเขาเอง ตั้งบ้านตั้งเรือนที่ไหน เขาต้องสร้างวัดๆ เพราะอะไร เอาไว้กราบไหว้บูชา เป็นขวัญตาขวัญใจ ให้เป็นความอบอุ่นแก่ตัวเอง

ตื่นขึ้นมาได้ไหว้พระ เขาก็ได้ใส่บาตร จะเข้าหาพระเจ้าพระสงฆ์เมื่อไรก็ได้ ไปแล้วมีความสงบรรมเย็นจากผ้าเหลือง จากกิริยามารยาท จากการพูดการจาเป็นอรรถเป็นธรรมของท่าน ได้ธรรมะอันเย็นจำเข้ามาสู่หัวใจ ไปในบ้านในเรือนก็มีความสงบรรมเย็น นี้พระให้ประโยชน์แก่โลก ปุณฺณกฺเขตต์ โลกสุส คือพระประเภทนี้เอง พระเป็นเนื้อนาบุญของโลก ใครเข้าไปเป็นเนื้อนาบุญออกมา จิตใจชุ่มเย็นๆ

นี่ละไปที่ไหนเราเห็นไหม บ้านไหนมีที่ไหนที่ว่าไม่มีวัด บรรดาชาวพุทธเราไปที่ไหนมีวัดทั้งนั้นๆ อยู่ในป่าในเขาเขาก็มีวัด อยู่ว่าอยู่ในบ้านในเมืองนี้เลย เราผู้เป็นพระเสียเอง ทำไมลืมนเนื้อลืมนตัว มันเสียขนาดไหนกับความมุ่งหมายของประชาชน ที่เขาหวังพึ่งพระนะ พระพึ่งตัวได้แล้ว ยัง ศิลเป็นยังงั สมานเป็นยังงั ปัญญาเป็นยังงั ตลอดวิมุตติหลุดพ้น มรรคผลนิพพานมีวิเวกบ้างหรือไม่ ถ้ายังไม่มีวิเวกนี้เน่าเฟะนะ ไม่เกิดประโยชน์อะไร พระผ้าเหลืองคลุมศีรษะเฉยๆ ผ้าเหลืองเต็มตลาด เอามาจากที่ไหนก็ได้มาห่อหัวโล้นๆ โกงคิ้ว นี้จะโกงจนหนังถลอกหมด ยังเหลือแต่กะโหลกศีรษะก็ได้ แต่มันไม่เป็นศีลเป็นธรรม ไม่เป็นมรรคผลนิพพานขึ้นมา เหมือนผู้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติศีลธรรมอย่างแท้จริงนะ ให้พากันตั้งอกตั้งใจ

เวลานี้ทางพระของเรา เฉพาะอย่างยิ่งวงกรรมฐานของเรานี้ จะอ่อนลงๆ แล้วนะ มีครูบาอาจารย์จุดลากไว้ๆ ก็ยังพอทำเนา เฉพาะวัดกรรมฐานนี้รู้สึกว่ามีมากอยู่ ในป่าในเขาอยู่ที่ไหนเฉพาะภาคอีสานนี้มีมากกว่าทุกภาค ก็เพราะต้นตออันสำคัญรากเหง้าอันสำคัญ

คือ หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ประสิทธิ์ประสาทธรรมะอันเลิศเลอ ให้แก่บรรดาลูกศิษย์ทั้งหลาย ไปอบรมประพฤติปฏิบัติตาม แล้วสำเร็จเป็นเพชรน้ำหนึ่งๆ ออกมา ครูบาอาจารย์ทั้งหลายที่เรากราบไหว้อยู่ทุกวันนี้เป็นใครไปวะ ถ้าไม่เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์เหล่านี้จะเป็นลูกศิษย์ของใคร เรากราบอาจารย์องค์นั้นๆ มีแต่เพชรน้ำหนึ่ง จากการอบรมของท่าน มาจากพ่อแม่ครูอาจารย์มั่นเรานี้ละ เป็นอย่างนั้นละ

เพราะฉะนั้นพระจึงมีมากอยู่ทางภาคอีสาน เพราะต้นลำใหญ่ โรงงานใหญ่อยู่ที่นั่น แล้วแตกกระจายไปทุกภาคนั่นแหละ แต่ว่าต้นลำจริงๆ อยู่ทางภาคอีสาน เพราะฉะนั้นทางภาคอีสาน จึงมักมีกรรมฐานมาก เป็นเพราะเหตุไร เป็นเพราะมีครูบาอาจารย์คอยแนะนำสั่งสอนมากพอประมาณ ที่อื่น ๆ ไม่ค่อยมีนะ คือพระกรรมฐานนี้มุ่งหาครูหาอาจารย์เท่านั้น เมื่อมีครูมีอาจารย์อยู่ที่ไหน ท่านจะดันดันเข้าไปเลย ไม่เห็นแก่ความลำบากยากเย็นเสียใจ ครูบาอาจารย์อยู่ที่ไหน ท่านจะบิ๊งบินเข้าไปหา เพื่ออรรถเพื่อธรรม ให้เป็นความร่มเย็นแก่ทางจิตใจ เพราะฉะนั้นกรรมฐานจึงมีมาก อยู่ในสถานที่ที่มีครูบาอาจารย์ให้อรรถให้ธรรมได้เป็นอย่างดี ไม่มีอยู่ในที่ไม่มีอรรถมีธรรม ถ้าไม่มีอรรถมีธรรมอยู่ที่ไหน จะเป็นร้อยๆ ก็อย่างนั้นละ ดีไม่ดีวัดก็เลยเป็นส้วมเป็นถ่านไปแล้ว พระก็เลยกลายเป็นมูลเป็นคูในส้วมในถ่านไปหมด ใครจะเข้าไปกราบ

วัดหนึ่งๆ วัดเป็นสถานที่อยู่ของผู้บำเพ็ญศีลธรรม เป็นผู้มีกายวาจาอันสงบ ตัวเองเป็นผู้สงบแล้ว ใครไปเจอเข้าก็มีความยิ้มแย้มแจ่มใส กลางคืนก็นอนด้วยหน้าขึ้นตาบาน มีครูบาอาจารย์ มีพระท่านผู้มีศีลมีธรรม ไปให้กราบให้ไหว้ มั่นยืนไปโน่นหัวใจ เป็นอย่างนั้นนะ ธรรมนี้ให้ความร่มเย็นได้มาก เพราะฉะนั้นการสร้างวัดสร้างวาของประชาชนทั้งหลาย จึงมีอยู่ทั่วไป แต่พระเราที่อยู่ในวัดในวา อย่าให้เป็นสร้างส้วมสร้างถ่านนะ พระไปบรรจุในนั้น ก็เป็นมูลเป็นคูเต็มวัดเต็มวา ให้เขาเบื่อหน่ายทั่วประเทศไทย ดูไม่ได้นะพระเราขอให้พากันคิดให้ดี

อยู่กับเขาไม่ได้ทำไรทำนา ซื่อถูกขายแพงอะไรก็ตาม ไม่มี เขาชวนขายให้หมด ถ้าพูดถึงเรื่องความสมบูรณ์พูนผล ใครจะกินพระ จะกินสักเท่าไรกินให้ตายก็ได้ ใช้สอยก็เหมือนกัน เครื่องบำรุงรักษาเต็มหมด กฎุจะสร้างให้หลังสวยๆ งามๆ หอปราสาทบนสวรรค์นี้ยังจะสู้ไม่ได้ ถ้าจะเอาตามที่เขาขอนะ แต่ท่านผู้เป็นธรรมแล้ว ไม่มีอะไรเลิศเลอยิ่งกว่าธรรม นั่นท่านเอาตรงนั้น ธรรมอยู่ที่ไหนอยู่ได้ ไนร่มไม้ชายเขาอยู่ได้ ธรรมมีอยู่ความเลิศเลอมีอยู่ที่นั่น ท่านเอาตรงนั้น ที่ไหนอยู่ได้หมด ขอให้มึธรรมในใจสบายไปหมด อดบั้งอ้อมบ้างไม่สำคัญ ธรรมนี้พาให้อ้อมตลอดเวลา

ถ้าขาดธรรมแล้วเป็นยังไง สร้างที่ตึกที่ร้านที่ชั้น มันก็ไปครวญครางอยู่เหมือนคนไข้
 ที่ไปอยู่ในโรงพยาบาล ตึกชั้นสูงขนาดไหนก็ตาม เอาขึ้นไปๆ ครวญครางอยู่นั้น อือๆ
 เหมือนเสื่อถูกปืน เป็นยังไงถึงเป็นอย่างนั้น ก็มันไม่เป็นสุขอยู่ที่โรงพยาบาลตึกสูงๆ นั้น
 มันเป็นทุกข์ก็ไม่ใช่ทุกข์อยู่ที่โรงพยาบาลสูงๆ มันเป็นทุกข์อยู่ที่ตัวบุคคล คนไปอยู่ที่ไหน
 ความทุกข์ก็อยู่ที่นั่น ถ้าหายจากโรคแล้วอยู่ที่ไหนก็อยู่ได้สบาย เราสร้างความสุขให้มีในใจ
 ของเรา อยู่ในป่าเขาลำเนาไพร ดั่งพระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน เป็นยังไง รุกขมูลเสนาสน์ จิต
 ชีตไปหมดแล้วหรือ หรือมีตั้งแต่ตลาดกระดุกหมู กระดุกวัวหรือ เป็นบ่อแห่งมรรคผล
 นิพพานของพระสมัยปัจจุบันนี้ละ มันเป็นอย่างไง ยศ ลาภ สรรเสริญ เย็นยอ เป็นบ้ำอยู่
 เหนือ นี่เป็นมรรคเป็นผลของพระสมัยปัจจุบันหรือ

เราเป็นพระสมัยไหนให้ตื่นตัวนะ ถ้าไม่ตื่นตัวจะจมไปนะ แล้วไม่ทราบว่ามีใครดิบ
 ใครดี เห็นแต่ผ้าเหลืองเต็มบ้านเต็มเมือง แต่ของดิบของดีที่จะมีผู้ทรงไว้ด้วยศีลด้วยธรรม
 การประพฤติดีประพฤติชอบ จะไม่มีแล้วนะเวลานั้น ให้สร้างตัวเอง ใครไม่สร้างให้เราสร้าง
 ตัวเองอยู่ในใจของเรา อยู่ที่ไหนก็ดีหมด ถ้าเราตั้งใจสร้างตัวของเราให้ดี นี้ละธรรมอยู่ที่
 ธรรมไม่ได้จิตได้ชิต ธรรมะเป็นมัชฌิมาตลอด อยู่ในท่ามกลางหัวใจของโลกผู้มีความสนใจ
 ประพฤติปฏิบัติธรรม ไม่ได้อยู่ที่ไหน

มัชฌิมาๆ อยู่ในท่ามกลางหัวใจของสัตว์โลก ผู้ใดมีความเคารพเลื่อมใส เอา
 ขวัญเข้ามาความดีงาม เช่นพระเราตั้งใจประพฤติปฏิบัติให้เป็นพระโดยสมบูรณ์ อย่า
 ให้เป็นพระขาดบาทขาดตาเต็ง พระ ๓๐ สดางค์ พระ ๒๐ สดางค์ พระ ๕๐ สดางค์ ๖๐
 สดางค์ก็มี เดียวนี้ไม่มีพระเต็มบาทนะ มันมีแต่พระ ๒ สิ่งเป็นอย่างมากนะ อย่างหนึ่งมี
 แต่ผ้าเหลือง ไม่มีพระในหัวใจเลย ไม่มีศีลมีธรรม ให้กิเลสตัณหากลิ่นเอาไปหมดไม่มี
 เหลือ เป็นยังไงพระเราลูกศิษย์ตถาคต ถึงให้กิเลสตัณหากลิ่นเอาหมด มันไม่น่าสลดสังเวช
 หรือ พวกเราเป็นอย่างนี้นั่งอยู่เวลานี้ละ ฟังเทศน์ฟังธรรม

ตั้งใจปฏิบัตินะ เวลานี้เข้าพรรษา เข้าพรรษาคืออยู่ในขอบเขต แล้วปฏิบัติศีลธรรม
 ไม่เป็นกังวลกับสิ่งใดละใน ๓ เดือนนี้ ให้ตั้งหน้าตั้งตาภาวนา แต่ก่อนจริง ๆ ท่านก็ไม่มี
 การเข้าพรรษา แต่ก็ได้รับความเดือดร้อนจากทางประชาชนญาติโยมเขา โดยที่พระท่านก็ไป
 ตามภาษาของท่านนั่นแหละ ไปที่ไหนท่านก็ไป คับคั่นเขาท่านก็เหยียบย่ำไปบ้าง ก็ท่านมี
 เท้าจะไม่ให้เหยียบได้ยังไง แต่หมามันก็เหยียบคันนาเขานะ พระก็เป็นคน ท่านมีเท้าท่านก็
 เหยียบ คนเขาเดือดร้อนเขาว่า ถึงเวลาทำอะไรท่านา ควรจะอยู่แล้วไม่อยู่พระ ไปหาเดินโน้น
 เดินนี้ เหยียบคันไรคันนาเขาแหลกเหลวไปหมด เขาก็ร้องทุกข์บ้าง

ปนกันอ้ออ้าๆ เรื่องราวกระเทือนถึงพระพุทธเจ้าว่า พระไปหากวนบ้านกวนเมือง เขาเหยียบคันไไร่คันนาเขา เลยจำกัดจำเขี่ย เวลาเขาทำไร่ทำนาในระยะเวลา ๓ เดือนนี้ ให้พระจำพรรษาอย่าไปเที่ยวพ่นพ่านที่อื่น ให้เหยียบทางจงกรมเจ้าของ อย่าไปหาเหยียบคันไไร่คันนาเขา เหยียบทางจงกรมเอาให้มันเป็นเหวให้ดูชินนะ แล้วประชาชนเขาจะมาร้องทุกข์ใหม่ ทางจงกรม เขามาฟ้องก็ให้ฟ้องนะ ถ้าหากว่าเขามาฟ้องแล้ว เราจะพาไปทูลพระพุทธเจ้า ว่าพระองค์พาเดินจงกรมจนฝ่าเท้าแตกก็มี ทางจงกรมเป็นเหวด้วยความมีสติตั้ง ไม่เห็นได้มรรคผลนิพพาน ไปเหยียบแต่คันไไร่คันนาเขาอย่างนั้น แล้วก็ไปฟ้องพระพุทธเจ้า จะพาไปเอง

คันไไร่คันนาเขาหลากหลาย แต่กิเลสตัณหาในใจไม่หลากหลาย มีแต่ส่งเสริมขึ้นทุกวันๆ มันน่าดูไหมพระเรานะ สิ่งที่มีส่งเสริมขึ้นทุกวันคือมูตรคืออุจ ปวกลาภ ยศ สรรเสริญ เย็นยอ เป็นบ้าไปหมดเวลานี้ ผู้ใหญ่เท่าไรยังเป็นบ้าหนัก ทุกวันนี้เราอย่าเข้าใจว่า ผู้ใหญ่จะเป็นคุณเป็นประโยชน์แก่ผู้น้อยนะ เห็นต่อหน้าต่อตากระเทือนกันทั่วประเทศไทยเรา ได้ยศ ได้ลาภสูงขนาดไหนออกนอกกลุ่มออกทาง ไม่มีแบบมีฉบับ เอากิเลสตัณหา เอายศถาบรรดาศักดิ์ บ้าๆ นั่นแหละเข้ามาติดหัวตนเอง ดินเหนียวติดหัวก็ว่าตัวมีหงอน ข้าเป็นสมุห์ ข้าเป็นใบฎีกา ข้าเป็นปลัด ข้าเป็นเจ้าฟ้าเจ้าคุณ ข้าเป็นสมเด็จพระ

เป็นไหนก็เป็นเถอะนะ กิเลสมันจะกลัวที่ไหน มันขี้รดพวกที่ยศสูงๆ นีละ มันขี้รดตัวนี้ คือชอบมันมันก็ขี้รดเอาละซิ สูงเท่าไรยิ่งชอบ มันก็ยิ่งสนุกขึ้นนะซี เกิดประโยชน์อะไรอย่างนี้ ของดีหรือสิ่งเหล่านี้ พระพุทธเจ้าสอนให้สลัดทิ้งทั้งหมด ไม่มีอะไรเลิศยิ่งกว่าธรรม ถ้างงธรรมในใจมีแล้ว ตั้งไม่ตั้งไม่สนใจ พุทโธ ธัมโม สังโฆ เป็นแห่งเดียวกันในใจ อยู่ในหัวใจนี้เต็มสัดเต็มส่วนแล้ว นีละธรรมความเลิศ อยู่ในหัวใจไม่อยู่ที่อื่นที่ใด อย่าพากันเป็นบ้านะ

ไปที่ไหนอย่าลืมพุทโธ ธัมโม สังโฆ ภายในใจ พระก็ให้อยู่ตามชั้นภูมิของตน อยู่ในชั้นบริกรรม เอ้า อยู่ในใจจริงให้จิ่ง สติติดแน่นอย่าเผลอ สมณะ สมาธิ ปัญญา ขึ้นหามรรคผลนิพพาน ไม่นอกเหนือไปจากสติปัญญาศรัทธาความเพียรนี้ไปได้เลย ผู้นี้แลเป็นผู้ที่จะตั้งรากฐาน ตั้งตนขึ้นภายในใจ โดยไม่ต้องให้ใครมายกยอปอขึ้นว่าเป็นชั้นนั้นชั้นนี้ ขอให้เป็นชั้นภายในใจของตัวเอง กิเลสขาดสะบั้นลงไปแล้ว ไม่มีใครบอกก็รู้ ล้นสุดแล้ว เรื่องข้าศึกอันใหญ่หลวง คือข้าศึกของกิเลส ตัวสร้างวิฆัจจกรในหัวใจ บัดนี้กิเลสทั้งหลายได้พังลงไปแล้ว เหลือแต่ความบริสุทธิ์ วุสิต พุทธมจฺจริย กตฺ กรณียํ พุทธมจฺจรรยํคือการบรรพชาฆ่าฟันกับกิเลสตัณหา ตัวเป็นมหาภัยและอำนาจใหญ่หลวงนี้ได้ขาดสะบั้นลงไปแล้ว นีละ วุสิต

พรหมจรรย์ กิจการทั้งหลายจึงสิ้นเสร็จลงในขณะนั้น กิจที่ควรทำได้ทำเสร็จแล้ว ควรทำก็คือการฆ่ากิเลสได้ทำไปแล้ว กิจอื่นที่จะทำให้ยิ่งกว่านี้ ไม่มี นั่นละเป็นสัจธรรมของพวกเรา ท่านทำงานสิ้นเสร็จ

ทำงานทางธรรมนี้สิ้นเสร็จได้ งานทางโลกไม่มีสิ้นเสร็จ ทำเท่าไรยังเป็นบ้ากันเข้าไป ถ้าทำพออยู่พอกินธรรมดาค่อยยังชั่ว อันนี้มันชิงกันชิวว่าชิงดีชิงเด่น มันชิงดีอะไรมันชิงบ้ากัน ได้เท่าไรไม่พอๆ ได้เท่าไรยิ่งโลก จนกระทั่งตายทิ้งเปล่าๆ ของกองเป็นเท่าภูเขาว่า เป็นสมบัติมันก็มีแต่ชื่อ เจ้าของไปจมในนรก โดยไม่เคยสนใจในอรรถในธรรมเวลามีชีวิตอยู่ สนใจกับสิ่งเหล่านั้น วัตถุต่างๆ อันนั้นดีอันนี้ดี เขามายกยอนิดหน่อย คนนี้เขามั่งเขามีนะ เขามียศถาบรรดาศักดิ์ เป็นบ้ากับเขาเจ้าของก็เป็นบ้าไปเรื่อย ๆ ตายแล้วจมไปเกิดประโยชน์อะไร

พิจารณาให้ดีนะ นักปฏิบัติทั้งฆราวาส ผู้มีกิเลสอยู่เต็มตัว เป็นผู้ถูกย่ำยีสีไฟ ถูกทรมานเหมือนกัน ให้นำอุบายของธรรมไปแก้ ไม้จั่นไม้ตกระ อะไรที่ควรจะทำพออยู่พอกินก็ให้มีพอบ้าง ถ้าพูดอย่างนี้มันกระเทือนโลก กระเทือนกิเลสเขา เราจึงไม่เคยพูด มองไปตำหุดำตาสดสังเวชก็ดูไปอย่างนั้นแหละ สร้างนี้แล้วนี้ก็จะพอ มันไม่พอนะ พอสร้างนี้แล้วขึ้นอันนี้ ขึ้นอันนั้นอีก จนตายทิ้งเปล่าๆ มันนำสดสังเวช กิเลสหลอกคน หลอกไม่ให้รู้เนื้อรู้ตัว หลอกจนวันตาย ถ้าไม่มีธรรมเข้าไปแทรก ไม่มีวันมีความสุข

ใครจะเป็นเศรษฐีมหาเศรษฐีก็ตาม ถ้าไม่มีธรรมแล้วจมไปด้วยกันทั้งนั้น ไม่มีฝั่งมีฝาด ไม่มีหลักมีเกณฑ์ ไม่มีที่พึ่งพึ่งอิงอาศัยได้เลยถ้าไม่มีธรรม อาศัยสิ่งเหล่านี้ตายแล้วก็หมดค่า เขาจะเผาไม่เผา หรือจะปล่อยทิ้งให้แมลงวันตอมอยู่หึ่งๆ ก็ได้ยากอะไร ไม่เห็นเกิดประโยชน์อะไร สมบัติเงินทองข้าวของมีมากมีน้อยเกิดประโยชน์อะไร ก็เสกสรรปั้นยกกันไปอย่างนั้นเวลามีชีวิตอยู่นี้เท่านั้น พอตายแล้วก็หมดค่า ถ้าไม่มีธรรมในใจ ไม่มีเงื่อนไข ต่อมา ขาดสะบันไปเลย สมบัติภายนอกที่เราได้มาเป็นสมบัติของเรา เราพูดไม่ได้ตำหนิให้รู้ภายนอกภายในเท่านั้นเอง ให้รู้ความพอดีพอดีให้มีบ้าง

กิเลสมันไม่เคยมีละไอ้ความพอดีพอดี น้ำล้นฝั่ง น้ำกิเลสตัณหาที่ล้นไปเลย ท่านบอกว่า นตฺถิ ตณฺหาสมานํที แม่น้ำเสมอด้วยตัณหาไม่มี คือแม่น้ำมหาสมุทรทะเลมันมีฝั่ง แต่แม่น้ำแห่งตัณหาไม่มีฝั่ง ท่วมไปได้หมดเลย อันนี้แม่น้ำคือตัณหา ความอยากความหิวโหยไม่มีเมื่อพอนี้จมไปเลย ถ้าไม่มีอรรถมีธรรมภายในใจยับยั้งตัวไม่ได้ ถ้ามีอรรถมีธรรมยับยั้งได้ ดังที่ธรรมสุดยอดที่แสดงมาตະกันี้ว่า วุสิตํ พรหมจรรย์ ท่านทำงานมาตั้งแต่ล้มลุกคลุกคลาน เกสา โลมา นขา ทันทา ตโจ เอากันจนเต็มเหนี่ยวๆ จนถึงขั้นนี้แล้ว วุสิตํ

พรหมจรรย์ งานสิ้นเสร็จแล้ว นั่นเห็นไหม วุสิต์ พรหมจรรย์ พรหมจรรย์ได้อยู่จบแล้ว งานในวิภวณทั้งหลายนี้ วิภวณจักรตีขาดสะบั้นไปหมดแล้ว ไม่มีงานอะไรเหลือ นั่นละถึงแล้ว พระนิพพาน ไม่ต้องทำอะไร นิพพาน ๆ คือเที่ยงที่สุด หรือธรรมชาติอยู่กับท่านผู้สำเร็จงาน การฆ่ากิเลสให้ขาดสะบั้นลงไปจากใจ ไม่มีอะไรเข้ามาคิดขวางจิตใจ

จึงขอให้ท่านทั้งหลายตั้งอกตั้งใจปฏิบัตินะพระเรา พระนี้ตั้งใจมาประพฤติปฏิบัติ มองอย่ามองตั้งแต่สิ่งภายนอก อย่าเป็นบ้ำกับโลกกับสงสารเขา อันนั้นก็ดีอันนี้ก็ดี มันเป็นโลกไปหมดแล้วนะพระกรรมฐานเรา นี้ให้มองหัวใจตัวเองซิมันเปลวหรือไม่เปลว กิเลสเข้าเหยียบย่ำทำลายหัวใจเป็นฟืนเป็นไฟนั่นนะ คือข้าศึกหรือคืออะไร หรือมหาคุณหรือนั่น ดูตัวนั้นซิ สติจับเข้าไปมันก็รู้ ปัญญาพิจารณาเข้าไป เเดินจงกรมนั่งสมาธิเป็นหน้าที่ของเรา กาวนาการชำระกิเลสเป็นหน้าที่ของพระโดยตรง มันหายไปหมดจากพระกรรมฐานเรา แล้วมันหายไปไหน หายไปหากิเลสตัวเป็นบ้ำกับโลกกับสงสารเขานั้นแหละ ให้รู้เนื้อรู้ตัวนะ ตั้งอกตั้งใจ

เดี๋ยวนี้จิตมันเป็นโลกไปหมดแล้วนะ มันไม่ได้เป็นธรรมเป็นกรรมฐาน ไปที่ไหนทางจงกรมมันจะไม่มีแล้วนะเวลานี้ มันจะมีแต่ทางเข้าบ้านเข้าเมือง เข้าตลาดลาดเล เข้าเสาะแสวงหาหนัสนี้ เข้ากวณบ้านกวณเมืองไปแล้วนะทางของพระนะ ทางจงกรมของพระจะไม่มี ทางจงกรมคือทางแก้กิเลสเพื่อความสงบร่มเย็นมันไม่มีแล้วนะ จะไม่มี มีบ้างกีนิด ๆ หน่อย ๆ ไร่ทางกวณบ้านกวณเมืองเต็มบ้านเต็มเมืองเวลานี้ เขามองเห็นพระเขาไม่ อยากดูพระนะ โอ้ มาแล้ว จะมาขอ ๕ ขอ ๑๐ ขอ ๑๐๐ ขอ ๑๐๐๐ พอแผ่นได้เขาแผ่นหนีเลย เขาเบื่อพระ แต่เขาไม่กล้าพูด เขากลัวบาป

ตัวเราให้รู้บ้างนะ เรายังคือตัวเปรตตัวผี รบกวณชาวบ้านชาวเมืองไม่รู้จักประมาณ พอเห็นหน้าก็ อวดมากำลังสร้างนั่นนะโยม กำลังสร้างนี้ เราอยากจะทำแต่ให้เต็มยัน ให้ถึงกิเลสตัวมันหยาบ ๆ สร้างหาพ่อหาแม่มีงอะไร พระพุทธเจ้าไม่พาสร้างสิ่งเหล่านี้นะ พาสร้างมรรคสร้างผล ศีล สมาธิ ปัญญา นี่ต่างหาก ว่าอย่างนี้ ไม่หยาบ พูดน้ำหนักให้เท่ากัน ให้ถึงกัน เราไม่ได้หมายถึงส่วนหยาบ หมายถึงน้ำหนักให้มันถึงกัน ไม่งั้นมันไม่ถึง เอมันลงไปซินะฆ่ากิเลส กิเลสหนักเราต้องหนัก ความเพียรต้องหนัก ฟัดกันลง หมัดหนึ่งไม่พอ สองหมัดดีเข้าไป เอาให้กิเลสมันหงายหงายที่ซี เราไปไหนเห็นแต่พระหงายหงาย หงายลงเสียลงหมอน หลับครอก ๆ แครก ๆ มีแต่พวกหงายหงาย หงายกับธรรมไม่มี

เอาละการเทศนาว่าการก็เห็นว่าสมควรแก่ธาตุแก่ขันธ แก่กาลเวลา ให้พากันตั้งอกตั้งใจ วันนี้เป็นวันเข้าพรรษา ให้ตั้งอกตั้งใจนะว่าจะจบยังจบไม่ได้ เรื่องยังมี การทำช้อวตร

ปฏิบัติในพรรษานี้บิณฑบาตรรับเฉพาะของในบาตร พอเข้าถึงเขตวัดแล้วก็งด อดงดข้าวจีวรรับ บิณฑบาตที่เขาใส่มาใส่นอกเขตนอกแดน ถึงเขตแดนแล้วหยุด แล้วฉันมือเดียว เราฉันมือเดียวอยู่แล้ว ให้ฉันในบาตรๆ อย่าให้ได้เห็นนะ เราไปในวัดในวาไปที่ต่างๆ เห็นพระกรรมฐานเรา ไปร่วมฉันด้วยกัน นี่ดูจริงๆ นะคุณ ดูพระนั่นละมาก ประชาชนไม่ต้องดูมันก็รู้แล้ว ทีนี้ดูพระอีก เฉพาะอย่างยิ่งพระพวกกรรมฐานเราเป็นยังไง ไปดู การขบการฉันเป็นยังไง ตาสอดแทรกดูหมด ใครไม่รู้ว่าดูนะ ดูจนดับนุ่น ให้มันขัดเสียบ้าง

วันนี้เปิดเสียบ้าง พวกพระเรานี้ไปบิณฑบาตมาขบมาฉัน เป็นบักกับลั่นกับปาก กับห้องกับอาหารการกิน สัมผัสธรรมไปหมด ในกิริยาอาการของการขบการฉัน จนเกิดความสดสังเวช มันเป็นบ้ำขนาดนี้เขียวเหอ พระนี่เห็นแก่ลั่นแก่ปาก เห็นแก่ห้อง เห็นแก่อาหารการกินยิ่งกว่าธรรม ดูลักษณะเวลานั้นไม่มองดูธรรมเลย มองดูตั้งแต่อาหารการกิน สดสังเวชนะ เออ ฉันลงไปก็เอาช้อนฟาดลงไป ฉันลงไปเป็นแบบขุนนางเข้าอีกนะ ฉันในบาตรนี้แล้วยังไม่แล้ว เอาช้อนตักลงไปในบาตร ชดก๊กๆ โอ้ย ยิ่งหนักเข้าไป สดสังเวชนะ กรรมฐานฉันช้อนในบาตร มันดูได้หรือ

ขอพูดให้ฟังว่า พ่อแม่ครูจารย์พูด เราฟังก็ใจเราตั้งแต่บัดนั้นจนกระทั่งปานนี้ไม่เคยฉันช้อนนะ นอกจากเวลาเฒ่าแก่ชรามานี้ก็ทำไปบ้าง อย่างที่เราขอร้องพ่อแม่ครูจารย์ ท่านก็ทำให้บ้าง แต่ใครอย่าไปตำหนิตาน ทุกสิ่งทุกอย่างท่านตักดวงมาเต็มหัวใจ เป็นมรรคผลนิพพานล้นโลกแล้ว ท่านพูดให้ฟังว่า พระกรรมฐานเรานี้ละ ท่านสอนพระนะ เวลาฉันจังหันนี้ ฉันในบาตร ขอให้รู้ให้เห็นความเป็นภัย อย่าเห็นตั้งแต่อาหารนั้นดี อาหารนี้ดี ตะกละตะกลามใช้ไม่ได้ ฉันในบาตรก็ให้ฉันด้วยสติปัญญา ให้เห็นคุณค่าของธรรม อย่าไปเห็นคุณตั้งแต่อาหารการกิน นั้นมันคือโทษ คือความนอนใจ

แล้วการฉันในบาตร ยังเอาช้อนตักในบาตร ฉันชดก๊กๆ เข้าอย่างนี้ โอ้ย เราเป็นแล้วท่านว่าฉัน มันสะเทือนใจเจ้าของ พระธรรมท่านว่าอย่างนั้น ภาวนาอยู่เป็นเวลาไปฉันในบาตร ก็เห็นเพื่อนฝูงฉัน ชดในบาตรมาตำตาเรา สะดุดหัวใจเรา เออ ฉันนี่ก็ฉันพอยังอรรถภาพให้เป็นไป ไม่ได้ฉันเพื่อยศเพื่อลาภ เพื่อสรรเสริญเยินยอ แบบโลกๆ ลาๆ ฉันก็ฉันเก๋อย่างนั้น ฉันพอยังอรรถภาพให้เป็นไป แล้วจำเป็นอะไรจะต้องเอาช้อนไปตักลงในบาตร รวมในบาตร พิจารณาดูของปฏิภาณนั้นแล้ว เราจะหาช้อนมาประดับอะไรอีก นี่เห็นพระท่านฉันช้อน ชดก๊กๆ พระกรรมฐานเรานี้ สัมผัสตัวขนาดไหน ท่านไปเห็นแล้ว ท่านบอกสดสังเวช ท่านว่าฉัน ท่านไม่เคยฉันเลย นั้นเห็นไหมละ

เราก็ดูตั้งแต่ไปอยู่ที่แรก ไม่เห็นท่านฉันซ้อนเลย พอท่านว่าอย่างนั้นถึงหัวใจตั้งแต่วันนั้นมา ไม่เอา ฉันซ้อนในบาตร ชดโก๊กๆ ให้น่าทั้งหลายจำเอนะ การพูดมานี้พูดสอนคน เอาให้มันหนักๆ กว่านี้ ไม่ใช่พูดสอนหมานะ พระเรา ผู้สอนก็ไม่ใช่หมา ผู้ฟังก็เป็นคน เป็นพระไม่ใช่หมา คนสอนคน พระสอนพระ ขอให้ฟังอรรถธรรมของพระพุทธเจ้าที่นำมาสอน ธรรมนี้เป็นธรรมที่คู่ควรแก่เราผู้เป็นนักบวชเพื่อมรรคผลนิพพานจะฟังให้ถึงใจ นำไปประพฤติปฏิบัติให้ถึงจิตถึงใจ ตักดวงเอามรรคผลนิพพานเข้าสู่ใจ ไปที่ไหนโลกวิทู รู้แจ้งโลกหมดเลย

เอาละเทศน์วันนี้ก็เห็นว่าสมควรแก่กาลเวลา บรรดาประชาชนทั้งหลายก็มาฟังเทศน์กันมากวันนี้ ให้นำไปประพฤติปฏิบัติ เทศน์สอนพระสอนคน คนมีกิเลสถูกบีบบีบสี่ไฟจากกิเลสด้วยกัน เอาอาวุธคือธรรมนี้ไปแก้ไขตัดแปลงตนเอง เราจะได้มีความสุขความเจริญตามขั้นตามภูมิของเรา เอาละการแสดงธรรม ก็เห็นว่าสมควรแก่กาลเวลา ขอความสวัสดีจงมีแก่พี่น้องทั้งหลายโดยทั่วกันเทอญ

พูดท้ายเทศน์

เหนื่อยเทศน์ไปเทศน์มา มันแน่นเข้าเรื่อยก็เลยเหนื่อย ธรรมะยังไม่พอนะในวันนี้ แต่ธาตุชั้นธัมมันไม่อำนวยแล้ว ธาตุชั้นธ่อลงจะไปไม่ได้เลยหยุด ธรรมะที่จะมาสอนนี้ ยังไม่ทั่วถึง ให้สมกับว่านานๆ มาประชุมทีหนึ่ง แต่ธาตุชั้นธัมมันไม่อำนวย

ไปอยู่กับพ่อแม่ครูจารย์มันเรานี้ โอ้อ่านาจอแห่งธรรมนี้สำคัญมาก เป็นเครื่องดึงดูดจิตใจของผู้ไปศึกษาอบรมกับท่านได้เป็นอย่างดี นิพพานเหมือนอยู่ชั่วเอี่ยมๆ อยู่กับท่านนะ ดูพระองค์ไหนๆ ก็ดี มีท่านเป็นหัวหน้า เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรอันใหญ่หลวง บรรดาพระเณรทั้งหลายที่มุ่งหน้าต่ออรหัตต่อธรรมอย่างยิ่งไปอยู่กับท่าน มององค์ไหนนี้เหมือนผ้าพับไว้ๆ นี่เราก็เคยพูดให้หมู่เพื่อนฟัง เราไปที่แรก ไปแล้วก็ดูพระดูเณร เณรไม่มีละ ดูแต่พระกับท่าน ท่านไม่รับมากนัก ๘ องค์ ๙ องค์ เป็นอย่างมาก นี่เรียกว่าท่านรับมากที่สุดในสมัยนั้น มาแก่น้ำมันก็จำเป็น ไหลเข้ามาทางนั้น ไหลเข้ามา ก็มากกว่านั้นอีก

แต่ก่อนท่านอยู่องค์เดียว สององค์ พระที่อยู่กับท่าน ๑ องค์อยู่กับท่าน นอกนั้นไล่ออกไปอยู่ข้างนอก ท่านไม่ให้มาอยู่ใกล้ท่าน นี่ท่านอาจารย์ฝันเล่าให้ฟังด้วย สำหรับท่านก็เล่าบ้างยิบๆ แยะๆ ไม่ละเอียดทั่วถึง แต่ท่านอาจารย์ฝันเล่านี้แหล่ละเอียดมากทีเดียว ท่านเล่าละเอียดมาก เพราะควรที่จะได้ละเอียด ถ้าท่านพูดเฉพาะท่านเอง มาพูดนี้ โลกของเขามันก็มีสมมุติ สมมุติจะแย้งไปกินกันหมด หาว่าท่านไอ้ท่านอวด เข้าใจไหมละ ท่านก็กลัวโลกจะเป็นภัย ท่านก็ไม่พูดเสีย แต่ท่านอาจารย์ฝันมาพูดนี้ชิมันนำฟัง

ไปอยู่กับท่าน โอ๊ย เอาจริง ๆ นะ เรียกว่าเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ ความรู้ของท่านภายในใจร้อยเปอร์เซ็นต์ ท่านนำออกใช้แก่ผู้ปฏิบัติใกล้ชิดกับท่าน ไปนั่งคุยกันที่ไหน นั่นนะฟังซิ ลงไปทำน้ำหรือแอ่งน้ำ อยู่ในภูในเขา มี ๒ องค์ ๓ องค์ บางทีก็มีพระอยู่ทางอื่นมีแห่งละองค์ ๒ องค์ ทีนี้เวลาไปคุยกันในทำน้ำท่านว่า ไปอาบน้ำในแอ่งหินอะไร เรื่องราวอะไรๆ นี้ คิดว่าจะไปเที่ยวทางโน้น ปริกษากันเรื่องไปเที่ยว อันนี้ที่เร็วมากที่สุดเลย รวดเร็วมาก โหน พอขึ้นไปนะ โหน จะไปเที่ยวที่ไหน เอาแล้วนะ คือถ้าไม่ดีท่านก็บอกไม่ดี สู้ที่นี้ไม่ได้ ท่านบอกเลย ทางนั้นไม่ต้องพูดอะไร พูดกันกระซิบกระซาบกันอยู่ในเหวโน้น ท่านนั่งอยู่ที่นี่ ท่านได้ยินแล้ว ดีอะไรสู้ที่นี่ไม่ได้ ท่านว่าอย่างนั้น

อะไรพูดที่ไหนถ้าไม่ควร ท่านจะบอกทันที โดยเราไม่ได้พูดอะไรกับท่าน วาจั้นนะ เพียงกระซิบกระซาบกันบ้าง คิดจะไปเที่ยวตรงนั้นตรงนี้ เอาละคอยฟัง พอไปนั้นก็เปรี้ยวแล้ว นั่นเห็นไหม ตาทิพย์ก็มี หูทิพย์ก็มี อย่างที่พวกเขาว่าท่านเป็นเสือเย็น นั่นก็เขาพูดอยู่ในบ้านเขา เก่งไหม อาจารย์มหาทองสุกนี่ละไป คู่เป็นคู่ตายกัน ไป นี่ท่านมหา เรามาว่าจะมาพักที่นี่เห็นว่าสะดวกสบายกับพวกหมูเข้เขา เห็นว่าเป็นที่สะดวกสบาย แต่ทำไมเขาถึงเป็นอย่างนี้ เขายังไม่เคยเห็นพระก็เห็นใจเขา ฟังซิ กลางคืนเขาประชุมกัน มี ๔-๕ หลังคา เรือนประชุมกัน นี่เสือเย็นมาอยู่ที่นี่แล้ว ๒ ตัว ไม่ได้ว่าพระ ๒ องค์ ๓ องค์ มีเสือเย็นมาอยู่ที่นี่ ๒ ตัว เราต้องระมัดระวังนะ

เสือเย็นหมายถึงว่า พระที่เป็นภัยเป็นอันตรายต่อบ้านของเขา ความหมายว่าอย่างนั้น แล้วก็บอกกับบ้านของเขาเองนั่นละ ท่านอยู่ในป่า ท่านจะไปสนใจอะไรพูดกับเขา พอตื่นขึ้นมา นี่ท่านมหา เราก็ดังใจว่าจะอยู่ที่นี้สะดวกสบาย ไม่ได้เป็นกังวลกับผู้ใด ๆ อันนี้เรื่องก็เกิดแล้ว ถ้าเราไปจากที่นี่ พวกนี้ตายแล้วจะเป็นสัตว์เป็นเสือไปหมด เวลานี้เขากำลังยกโทษเราอย่างแรง เขาไม่พอใจให้ไปอยู่ที่นั่น เสือเย็นมาอยู่ที่นี่ ห้ามไม่ให้ผู้หญิงไปแถวนั้น ส่วนผู้ชายให้ไปดูลาดเลา เสือเย็นนี้ทำอะไรกันอยู่ ให้ไปดู จัดคนไปดูวันละสามคนๆ ไปดูก็ไม่มีอะไร

จอมโง่กับจอมปราชญ์ จอมปราชญ์ก็คือท่าน จอมโง่ก็คือเขาเอง ไปดูก็ดูอ้าปากอย่างนี้ใช้ไหมละ ไปดูจอมปราชญ์ เวลาเขาไปท่านไม่สนใจนะ เพราะรู้เต็มหัวใจแล้วว่าเขากำลังถือเราว่าเป็นภัย พูดอะไรเขาจะถือเป็นภัยหมด จะแสดงออกไม่ได้ แนะท่านระวังหมด คือแสดงอะไรออกไปนี่เขาจะถือว่าเป็นภัย เวลานี้เขาไม่ถือเป็นคน เขาถือเป็นคนศัตรูของเขา เอ้า ทนไปท่านมหา สงสารพวกนี้ อยู่ๆ เขาก็จะตกรอก บอกตรงๆ เลย ถ้าหากว่าเราไปเสียตามความเคียดแค้นของเขานี้ ตายแล้วจะไปเป็นสัตว์เป็นเสือ ไปตกรอก ให้ทน

เอานะ ทนเอาเขาจะมีวันฟื้น ฟังซิ ตอนนีเขากำลังทรุดลงมาก เราต้องช่วยฟื้นเขา ด้วยการทนอยู่เอาอย่างนี้แหละ ไปบิณฑบาตได้อะไรเขาให้อะไรก็ทนเอา ฉันเอา ได้เท่าไรก็ฉันเท่านั้นแหละ แต่บิณฑบาตเขาก็ให้อยู่แหละ พอได้ฉันก็เอาท่านว่า

พอตอนบ่ายตอนเย็นเขาก็มา ท่านก็ทำหน้าที่ของท่าน สถานที่อยู่ กลด แขนงกลด ไปไม้เขาเรียกใบอะไร ใบกุงใบพวงอะไรที่มันร่วงหล่นลงมา ท่านเอามาเย็บมุง ไม่ได้ทำลายต้นไม้ละ ท่านก็ทำของท่านอย่างนั้น ที่นี้เขาก็มาดูทุกวัน ๆ ท่านพูดเองนะ เราจึงพูดได้เต็มปากของเรา เวลาท่านมีโอกาส ท่านไม่ได้ตั้งหน้าตั้งตาจะพูดเรื่องเขาอะ คือพูดไป ๆ มันผ่านไป ในป่าในเขา ในที่นั่นที่นี้ มันก็เลยไปสัมผัสพวกนี้ ที่นี้พอตอนเย็นเขาก็ให้คนของเขาละมอดู วันละ ๓ คน ผู้ชาย ผู้หญิงเขาห้ามขาดไม่ให้ไป เพราะเสือเย็นนี้เป็นอันตรายมาก เขาก็มาดู ๆ

ท่านอยู่นานพอสมควร ที่นี้หัวหน้าเขาก็ถาม เป็นยังไง ผู้ไปดูเสือเย็น ๒ ตัวนั้นนะ เขาไม่ได้ว่าพระนะ เสือเย็น ๒ ตัว ไปดูเสือเย็น ๒ ตัวนี้เป็นยังไง คือเวลาท่านอยู่ เวลาเขามาก็เชื่อ ๆ มาตามประสาของเขา ท่านก็เดินจงกรมของท่านไม่มองใคร บางทีก็นั่ง บางทีก็เดินจงกรม ไม่สนใจ ไม่พูด เพราะพิษมันคอยแต่จะออกอยู่ตลอดพวกนั้น ท่านจะแสดงอาการอะไรไม่ได้ มันจะแสดงหัวใจเขา ขนาดนั้นท่านบอก รักษาหัวใจคนท่านว่างั้นนะ เพราะท่านรู้อยู่ตลอดทางนั่นคิดยังไง

ที่นี้ดูไปนานเข้า ๆ หัวหน้าก็เลยถาม มันคงจะมีคนหนึ่ง คนนั้นคงจะเคียดแค้นมาก แต่มันไม่อาจพูดเฉย ๆ พอได้โอกาสแล้วก็พูดในวันนั้นเวลานั้น เป็นยังไง พวกเจ้าไปดูเสือเย็น ๒ ตัวนั้นได้ผลอย่างไรบ้าง ไปดูมาแล้วเป็นยังไง คือจัดให้ไปดูทุกวัน ๆ ไปดูเหตุการณ์เสือเย็น มันจะเคลื่อนไหวไปกินวัวกินควายที่ไหน มากินดับกินปอดประชาชน พวกขมุมุเซอดับไหนบ้าง ความหมายว่าอย่างนั้น ที่นี้คนหนึ่งมันคงจะเคียดแค้นมาก มันก็ผางออกมาเลยอย่างรุนแรง แล้วเป็นยังไงไปดูเสือเย็น จะเป็นยังไง มันก็ว่าอย่างนี้แหละ พูดอย่างแรง ๆ เลย ในวงบ้านของมัน เสือเย็นท่านจะเป็นอะไร ขึ้นท่านนะ ก็เราเสียเองจะไปตกรอก

เขาก็รู้รุกรเหมือนกันนะ ท่านว่า เขาก็รู้รุกรเหมือนกัน ดีไม่ดีพวกเราจะตกรอกหมดนะ ไปดูที่ไรท่านสนใจกับเราเมื่อไร ท่านเดินของท่าน นั่งก็หลับหูหลับตานั้น แล้วคนจะเป็นภัยต่อโลกต่อสังคมจะเป็นอย่างนั้นหรือ ท่านไม่ได้สนใจกับเราเลย แล้วจะมีแง่ไหนว่าจะ เป็นภัยต่อพวกเรา ไปเห็นท่านนั่งหลับตาเฉย ไม่พูดไม่คุยกับเราเสียด้วย เหมือนไม่มี

คน ไปหาท่านก็เหมือนไม่มีคน ท่านไม่สนใจ เขาบอกอาจารย์มหาทองสุขแบบเดียวกัน เพราะท่านรู้ไว้หมด นี่ละรู้ภายใน นั่นละท่านเก่ง พ่อแม่ครูจารย์เวลาท่านออกใช้ภายใน

ที่นี้กลับมาก็ดูอย่างนั้นละ ไปที่ไรก็เห็นท่านอยู่อย่างนั้น กิริยาของเสือเย็นจะเป็น อย่างนี้หรือ เป็นไปไม่ได้ ไม่ใช่เสือเย็น ดีไม่ดีพวกเราจะตกรอก เป็นยังไงไปถามท่าน ดูซินะ คนนี้แหละคนที่พูดบั้งๆ มันโมโหละทำ ไปถามท่านดูซินะ มาเพราะเหตุผลโลก อะไร มันก็ได้เรื่องได้ราว นี่ไปดูเฉยๆ ดีไม่ดีตกรอกนะ เออ เขาก็รู้รอกเหมือนกัน ท่านว่า ถ้าอย่างนั้นก็เอาอย่างนี้ละ ให้ไปถามดู มาถาม

นี่ละที่นี้จอมปราชญ์จะสอนจอมโง่ กำลังจะตกรอกอยู่นั้น เขาก็มาหาจริง ๆ มาหา ก็อย่างจอมโง่ มาหาจอมปราชญ์ว่าอย่างนั้นเถอะ ดูทั้งนอกทั้งใน เป็นยังไงตุ้เจ้า สบายดีหรือ สบายดีอยู่ท่านก็ว่างั้น ท่านพูดเฉพาะคำๆ เมื่อยังไม่ถึงโอกาส ธรรมท่านเปิดไว้หมดแล้ว ท่านเตรียมพร้อมไว้แล้ว นั่นละจอมปราชญ์ เวลาโง่แสดงให้โง่ที่สุด มาอยู่นี้เป็นยังไง สบายดีหรือ สบายดีอยู่ แล้วตุ้เจ้ามานี้ทำอะไร เดินกลับไปกลับมาที่นั่นแหละ เดินหาอะไร แล้วที่นั่งหลับตาอยู่นั้น นั่งหาอะไร

ที่นี้ได้โอกาสแล้วนะ นั่งหาพุทโธ พุทโธหาย นั่นเห็นไหม ขึ้นแล้วนะ พุทโธเป็นยังไง เขาก็สนใจละซิ พุทโธเป็นอย่างนั้นๆ มันสว่างไสวเป็นดวงๆ ท่านเอาแค่นี้ก่อน เป็นดวง ยังไง จะเป็นขึ้นที่นี้ แต่เดี๋ยวนี้เรายังหาไม่เจอ หากอยู่ที่นี้ละ ใกล้ชิดกับเรานี้แหละท่านว่า กำลังหา จะให้เจอพุทโธ เขาก็ยังสนใจละที่นี้ ที่ว่ามาจับพิรุณเราหายแล้วนะ เขาสนใจ ทางนี้ ได้โอกาสก็สอน พุทโธๆ เป็นยังไง โอ๊ย พุทโธเป็นดวงใสสว่างกระจ่างแจ้งภายในใจ ถ้า ปรากฏว่าเราไปเจอก็จะเจอที่ใจนั่นแหละ อย่าไปหาที่ไหน ให้หาที่ใจ ท่านก็ให้พุทโธ

ตุ้เจ้ายี้ หัวหน้าบ้านเขา ไปทำได้เห็นก่อนเพื่อนนะ พอไปทำตามที่ว่า คือพวกนี้ถ้าว่า ตรงมันตรงจริง ๆ ชื่อก็ชื่อจริง ๆ เชื่อก็บเชื่อจริง ๆ บอกยังไงมันก็เชื่ออย่างนั้น มันก็ไปทำ ตุ้เจ้ายี้ขึ้นเป็นผลก่อนเพื่อน พอไปทำจิตมันลงจริง ๆ ดังท่านสอนนั่นละ ท่านก็เห็นนิสัยของเขาท่านถึงอุตสาห์อยู่ ที่นี้พอสว่างจ้าขึ้นมา จิตพุ่งไปหาเสือเย็นเลย หาเสือเย็นคือพ่อแม่ ครูจารย์มันตัวหัวหน้าเสือเย็น มี ๒ องค์ พุ่งไปที่ไหนได้สว่างจ้าครบหมดเลย โธ เสือเย็น ยังไง สลดสังเวช นี่จิตมันไปเห็นนะ มันไม่ได้เป็นเสือเย็น สว่างครบไปหมดโลกธาตุ เสือ เย็นทำไมเป็นอย่างนี้ โห้ย ไม่ใช่พวกเราจะจมไปหมดนะ ตกรอก ไม่ใช่เสือเย็นนะนี้ ผู้วิเศษ ขึ้นเลยที่นี้ เขาบอกว่าผู้วิเศษ

แต่องค์อื่นเขาไม่ถาม ไม่พูด พูดองค์เดียว อาจารย์มหาทองสุขเขายังไม่ถาม แต่ เวลาเขาถามก็น่าฟังเหมือนกัน เวลาเขาตอบนะ ถามเขาละซิ มันก็ตื้อปาก อย่างหลงตาบัว

นี้จะถามแน่ๆ ท่านก็ต้องถาม แกพูดถึงเรื่องนี้ก่อน ว่าจิตของตุ้เจ้าหลวงนี้ สว่างครอบไปหมดเลย มันเสียเย็นอะไรอย่างนั้น ของวิเศษวิโส เห็นแล้วๆ ประกาศบอกกันเลย พอเขา มาหาท่าน ท่านก็สอนะที่นี้ นั่นเห็นไหมละ ที่นี้ท่านสอนเต็มเม็ดเต็มหน่วยหมด ต่างคนต่าง ไปทำ โห้ย ที่นี้ไอ้ที่อยู่นั่นเหมือนที่อยู่ของสัตว์นั่นแหละ เขามาทำให้หมด ทั้งทำทั้งดำเนิน ไอ้นี้ก็เหมือนโรงหมูโรงวัว เหมือนสัตว์นอนอยู่อย่างไกรก็นอน นิ่งอยู่อย่างไกรก็นิ่ง ทั้งดำเนิน ทั้งทำให้ นะ เขามาทำให้ดีเรียบเลย ดำเนินแล้วก็ทำให้ดี ท่านก็บอก ไอ้ ก็อยู่ไปอย่างนั้นแหละ ท่านก็ว่าอย่างนั้น ที่นี้เรียบหมดเลยนะ ลงหมดบ้านเลย

ตุ้เจ้ายี่มันรู้จริง ๆ นะ รู้ใจ มันรู้กระทั่งสัตว์มันมาเล่าให้ท่านฟัง สัตว์พวกหมูมากิน มันไปเห็นกระทั่งหมู กินอยู่ในสวนมันในไร่มัน หมูป่านะ มากินเผือกมันในไร่มัน มันก็เพิ่งไฟเผาเอา มันมาเล่าให้ฟัง เพิ่งไฟเผา หมูก็เลยชี้ทะลักออก มันเล่าตรงๆ คนอย่างนี้ นะ ตรงไปตรงมา หมูชี้ทะลักออกเลย คือมันกินอะไรนั่นแล้ว เราก็กินไฟเผา มัน ตัวตุ้เจ้ายี่นะ แกเพิ่งเผาชี้ทะลักออกเลย ตอนเข้าไปดู ไปดูก็เห็นจริงๆ เชื่อแล้วเชื่อความรู้นั้นนะ แต่ ตอนเข้าเอาพยานอีกทีหนึ่ง ไปดู ไปดูก็เป็นจริงๆ ชี้ราดไปตามนั้น เลยมาเล่าให้ท่านฟัง อี้ย อย่าทำอย่างนั้นนะ ท่านสั่งสอนเลย อย่าไปทำอย่างนั้นไม่ได้นะ ท่านว่าตกรรณะ

นรกเขากลัวอยู่นะ อย่าไปทำอย่างนั้น เขากินก็ให้เขากินเสีย ปล่อยให้เขากิน เขาไม่มีที่กินเขาก็มากินตามประสาของเขา เขาไม่มีเจตนาร้ายกับผู้ใดแหละ เขาหากินตามประสาของสัตว์ เรามีปัญญากว่าเขา เขาจะมากินก็กิน อันไหนที่เราจะกินก็รีบเก็บมาไว้เสีย ไอ้ไหนที่ควรจะให้เขากินก็ให้เขากินไป สงสารเขาอะไรก็ว่าไป คนมีความสงสารตายไปแล้ว ขึ้นสวรรค์ แนะ ท่านสอนอย่างนั้นนะ คนไปทำลายเขานี้ ตายแล้วตกรรณะ

นี่เห็นไหมจอมปราชญ์เวลาออกออกได้ทุกแง่ทุกมุม ลงหมดบ้านเลย ที่นี้อะไรดีหมดทุกอย่าง ลงกันหมดทั้งบ้านเลย ตุ้เจ้ายี่มันรู้จริง ๆ ดูจนกระทั่งจิตใจของใคร มันรู้หมด มันบอกตรงๆ อย่างนี้ละ มันพูดอย่างนี้ละพวกนี้ มันเชื่อมั่นเชื่ออะไรก็แล้วแต่ มันเห็นหมดจิตใจของใคร เศร้าหมองผ่องใสยังงั้นเห็นหมด แต่จิตตุ้เจ้าหลวงนี้ โอ้ย ครอบโลกธาตุ จำไปหมดเลย มันว่างั้น นี้ละลงกันหมดเลย

ที่นี้ก็เอาอีกนะ พอเขาลงเรียบร้อยแล้ว ก็พอดีท่านเจ้าคุณธรรมเจดีย์ ไปนิมนต์ท่านอาจารย์มั่น มาวัดโพธิสมภรณ์ มาอุดรฯ นี้ละเรื่องราวมัน ที่นี้จะมาเล่าเขา เขาไม่ยอมให้มา แหมเหมือนเด็กกะว่างั้น นี่ก็ทุกข์แสนสาหัสเหมือนกัน เขานั่งเฝ้าหมด เขามีที่บ้านหลังคา เรือน มาหมด เด็ก ผู้ใหญ่ มาเล่าเขาแล้ว เขาแตกบ้านมาเลย เขามาทำกระต๊อบให้อยู่ ใหนั่ง ฉันทันก็มี ที่พักก็มีเรียบร้อยแล้ว ที่นี้เวลาจะไป ลาเขาละที่นี้ เขาแตกมาทั้งบ้านเลย เขา

ไม่ให้ไป เขาว่าอย่างนี้เลย เขาจะเผาเองเผาตุ้เจ้านะ ไฟเขาก็มีว่าอย่างนี้นะ เขาบอกไฟเขาก็มี เขาจะเผาเอง เอาดินนะ แล้วก็เทียนกันอยู่นั้นละ ท่านก็พูดมีเหตุมีผลให้เขาฟังหลายอย่าง ๆ เออ ตุ้เจ้าอู้นี้ก็น่าฟังนะ เอ้อ ให้ท่านไปเสีย ให้ท่านไป

พอไปเขาก็จ้ออยู่ พอเตรียมของลง ตั้งแต่ฉันจ้งหันแล้วจนบ้าย ไม่ตกลงกัน พอดตกลงแล้ว พอท่านเอาบริวารอะไรต่ออะไร เขาก็ขนบริวาร ไป ๆ ลากเอาจิวรกลับมา เขาบ้อฮื้อไป ลากกลับคืนมาที่เก่า มาสอนอีกของแก่นั่นแหละ พูดพอเขาหลงใจแล้ว เอ้อ ให้ท่านไปเสีย ครั้นไปอีกก็จ้ออีก พอไปก็ไปลากกลับมาอีก ไม่ยอมให้ไป เหมือนเด็ก ร้องห่มร้องไห้ ไม่ยอมให้ไป เอาเสียจนบ้ายถึงได้ออก ท่านว่า นี่ละเวลาเขาได้ติด แล้วติดจริง ๆ ร้องห่มร้องไห้ทั้งบ้านเลย ท่านเล่าให้ฟังถึงเรื่องพวกที่ดำเนินท่านว่าเป็นเสื่อเย็น เราพูดอะไรมาหาเสื่อเย็น ลืมแล้วนะ

นี่ท่านเล่าเองนะ มันถึงชัดเจน อะไรท่านเล่าเองแม่นยำ จากนั้นมาก็เลยไม่กลับไปจริง ๆ พอมาทางอุดรฯ นี้เลยไปสกลฯ ก็ไปเสียที่สกลฯ เลยไม่กลับไปอีก เสียตายนะสงสารเขา ที่เขาร้องห่มร้องไห้ ไม่ว่าผู้ใหญ่ผู้น้อย ร้องห่มร้องไห้กันทั้งบ้านเลย เวลาเขาได้ติดได้พ้นแล้ว โอ้ย เอาจริง ๆ นะ ลงไปนี่ก็ครั้งก็หนไม่นับ พอลงไปนี่ฮีบ ลากท่านกลับคืนมาอีก เขาบ้อฮื้อไป ท่านก็อนุโลมผ่อนผันสั้นยาว เขาก็หลงใจ เอาอีก เอาให้ท่านไปเสีย พอไปก็รู้มรออ พอไปก็ฮีบเอาอีกอยู่อย่างนั้น กว่าจะได้ไปตั้งบ้ายท่านว่า นี่ละเขาหลงใจ

ตุ้เจ้ายี่รู้จริง ๆ รู้ใจคน รู้จริง ๆ คนนี้ละเป็นตัวตั้งตัวต้อยในบ้านนั้น ลงหมดทั้งบ้านเลย ใจใครเห็นหมด ตั้งแต่สัตว์อยู่ในป่าแกก็ยั้งเห็น คิดดูซิ ใจคนนี้เป็นยังไงเห็นหมด ใจใครเศร้าหมอง ใจใครมืด ใจใครสว่าง เห็นหมด นั้น แก่งขนาดนั้น ตุ้เจ้ายี่เป็นผู้ใหญ่บ้านเขา หัวหน้าเรียกตุ้เจ้ายี่ เป็นยังไงที่นี้ ก็มีเท่านี้ละมัง พูดอะไรก็หมดแล้ว หมดไส้หมดพุงแล้ว ไม่มีอะไรเหลือแล้ว

วันนี้ก็วันอธิษฐานพรรษา ให้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ ข้อวัตรปฏิบัติให้เคร่งครัด ให้มีศัสดา ธรรมวินัยประจำตนตลอดเวลา ไปที่ไหนให้มีศัสดาติดตัว ๆ อย่าไปเพ่น ๆ ฟ่าน ๆ ใช้ไม่ได้นะ ให้มีธรรมมีวินัย มีสติติดตัว เท่ากับตามเสด็จพระพุทธเจ้าตลอดเวลา ศัสดาอยู่ที่หัวใจ มีสติมีความ پاکเพียรนะ ไม่อยู่ที่ไหน อยู่ที่นี่ เวลาจำขึ้นก็ขึ้นที่นี้เลย งามพระพุทธเจ้าที่ตรงไหนว้างั้น งามไม่ได้เลย มันเป็นน้ำมหาวิมุตติ มหานิพพานอย่างเดียวกันหมด งามตรงไหนเป็นอันเดียวกันหมด พระพุทธเจ้ามีก้องค์ถามหาอะไรนั้น เวลามันจำขึ้นมาแล้วเป็นอย่างนั้น เวลามันมืดมันไม่เห็นนี่ เวลาจำขึ้นมาแล้ว น้ำมหาวิมุตติมหา นิพพาน กว้างแคบขนาดไหน พระพุทธเจ้ามีก้องค์ ถามหาอะไร มันเป็นอันเดียวกันหมด

นั่นถึงขั้นที่ไม่ต้องถาม ไม่ต้องถาม พุทธะทั้งหลายที่ว่าเป็นรูปร่างเป็นอันหนึ่ง แต่
ธรรมชาติที่บริสุทธิ์ มันเป็นน้ำมหาวิมุตติ มหานิพพานเหมือนกันหมดเลย พวกกันจำเอานะ
ตั้งใจปฏิบัติ เอาละพอ เอา พวกกันกราบเสีย ตั้งใจปฏิบัติ อย่าให้มีเรื่องมีราว วัดนี้ตั้งแต่
สร้างวัดมาไม่เคยมีเรื่องมีราวนะ ดูหัวใจมันกระดิกพลิกแพลงไปทางไหน มันผิดไปที่ใจ ดี
อันนี้ปั๊บมันระงับทันทีเลย ถ้าส่งไปตามมันแล้ว ไปใหญ่ นะ เอาละ เอากราบเสีย

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*

และเครือข่ายทั่วประเทศ